

et tanquam agni exultauerunt. magni-
ficantes te dñe qui liberaſti illos. Nemo
reſcū erant adhuc eorum. que in incola-
tu eorum facta fuerant. quem admodū
p natione animalū eduxit de tra muſca.
et p piſcibus eructant fluuius multitu-
dinem ranarū. Nouissime autē uiderunt
nouā creaturam auium. Cum abducti ē
cupiſcentia poſtulauerunt eſcam epulati-
onis. **xl.ii.** **I**n alloquutione enim
deſiderij aſcendit illis de mari ortogōme-
tra et uagationes peccatoribz ſupueniunt.
ñ ſine illis que ante facta erant argumē-
tis p uim fluminum. Juſte enim patiebantur
ſcđm ſuas nequicias. etenim deſta-
biliores in hoſpitalitate inſtruerunt. Alij
quidem ignotos non reſpiciant ^{reſpiciant} aduenā.
alii autē bonos hoſpites in ſeruitute acci-
piebant. et non ſolum hoc. ſed et alius
quidē reſpectus erat illorū. qm̄ inuita reci-
piebant extraneos. Qui autē cum leticia
reſceperunt hos qui eiſdem uifi erant
inuiſti. ſeuiffimis afflixerunt doloribz.
Puiſi ſunt autē cecitate ſicut illi in fo-
ribz uifi. cum ſubitanis coopci eſſent
tenebris. unusquſq; oſtij ſui tranſitum
querabat. In ſe enim elementa dum con-
uertunt. ſicut in órgano qualitatis ſonū
immutatur. et omnia ſuū ſonū cuſtodi-
unt. Vnde eſtimare et ex ipſo certo ui-
ſu potest. Agreſtia enim in aquatica con-
uertebant. et quecumq; erant natantia
in terrā tranſiebant. Ignis in aqua ua-
lebat ſupra ſuam uirtutem. et aqua ex-
tinguentis nature obliuiſcebatur. Flāme
ē contrario corruptibiliū animalū ñ ueſta
uerit carnes coambulantiū. nec diſſolue-
bant illā que facile diſſoluitur ſicut
glacies bonā eſcam. In om̄ibz enim dñe
magnificasti ppl̄m tuū et honorasti.

et non deſpexiſti in om̄i tempore. et in om̄i
loco aſſiſtens eis. **Explicit liber ſapientie.**
Incapit. plogus in librū ihu filij ſyrach.

MULTO nobis et magno
rum p legem et
pphetas. alioſq;
qui ſequuti ſunt
illos ſapientia
demonſtratam
in quibz oportet laudare iſrl. doctrine
et ſapientie cauſa. Quia non ſolum ip-
ſos loquentes neceſſe eſt p̄tos. ſ; etiā
extraneos poſſe et ſcribentes et dicentes
doctiſſimos fieri. Auus meus ihc poſt-
quam amplius dedit ſe ad diligentiam
lectionis legis et pphetarum. et aliorū
librorū qui nobis a parentibz nr̄is tra-
diti ſunt. uolu et ipſe ſcribere aliquid
horum que ad doctrinam et ſapientia
p̄tinent. ut deſiderantes diſcerent. et il-
lorum periti facti. magis magisq; atten-
dant animo et confirment ad legit-
mam uitam. Hortor itaq; uoſ uenire cū be-
nuiolentia et attentione. ^{et ſtudie} lectionem fa-
cere. et ueniam habere in illis. in quibz
uidebimur ſequentes imaginē ſapientie.
et deſicere in uerborū compoſitione.
Nam et deſiciunt uerba hebraica. quando
tranſlata fuerint ad alteram linguā. Nō
ſolum autē hec. ſed et ipſa lex et pphetę.
ceteraq; librorū non paruiam habent dif-
ferentiam. quando inter ſe dicunt. Nam
in octauo et triceſimo anno temporibz
ptolomei euergetis regis. poſtquam p-
ueni in egyptum. cum multū tempus
ibi fuiſſem. inueni libros relictos non
parue neq; contemneſde doctrine. Itaq;
bonum et neceſſariū putavi. et ipſe ali-
quam addere diligentia et labore inter

pretandi libri istū. et multa uigilia at
tuli doctrinā in spatio tēporis ad illa que
finē ducunt librū dare. et illis q̄ uolunt
animū intendere et discere quēadmodum
oporteat instruere mores q̄ scdm legē do
mini p̄posuerunt uitam agere.

Explicit prologus.

Incipiunt capitula.

- I. Omnis sapientia a dño deo est.
- II. Incium sapientie timor domini.
- III. De concupiscenda sapientia et seruan
dis mandatis. timore stare debō.
- IIII. Accedentes ad seruitutē dī et iusticia et
- V. Mecuentes dñm sustineant mīam eī.
- VI. De p̄dentib; sustinentiam.
- VII. De honore parentū et quod benedictio
firmat domos filiorum.
- VIII. Bona opa cum mansuetudinē facienda
et alta non querenda.
- IIIIII. De elemosina et paupibus et ab inope
n̄ auertendis oculis.
- X. De pupillo et uidua.
- XI. De studio sapientie. *Standū.*
- XII. Tēpore t̄bulationis fide ac iusticia
- XIII. De n̄ confiderendo in diuicijs.
- XIIII. De conuersione.
- XV. De gracia amey.
- XVI. De amico non p̄manente.
- XVII. De doctrina sapientie.
- XVIII. De accipiendo cōsilio et inuestiganda sapiā.
- XIIIIII. De non faciendis malis.
- XX. Nemine se ante dñm iustificare.
- XXI. De mendacio uitando. *rudieridē*
- XXII. De seruo bono. *XXIII. De filijs e*
- XXIII. De parentibus honorandis.
- XXIV. De timore dī et honore sacerdotū.
- XXV. De defunctis.
- XXVI. De non litigando.
- XXVII. De orotio non gaudentū.
- XXVIII. De uitandis malis.

- XXIX. De n̄ danda mulieri potestate in se.
- XXX. De amico antiquo n̄ reliquendo.
- XXXI. De conuiuia iusto. *XXXII. De iudicib;*
- XXXIII. De auaritia. *XXXV. De supbia.*
- XXXVI. Humilem exaltat sapientia.
- XXXVII. In bonis n̄ obtusescendū maloz et conūsō.
- XXXVIII. De elemosinis. *XXXVIII. De amicis:*
- XLI. De societate diuitum.
- XLI. Qui n̄ labitur in uerbo beatus est.
- XLII. De benefacendo quia mors n̄ tardat.
- XLIII. S̄ d̄ manu consilij sui d̄s hominē reliquit.
- XLIII. De filijs impijs. *da disciplina.*
- XLV. Nichil abscondi a deo. *XLVI. De b̄scen*
- XLVII. Quod d̄s de terra creauit hominē.
- XLVII. De conuersione ad deum.
- XLVIII. Non demorandum cum impijs.
- L. De semp orando deo.
- LI. De continentia amine. *fare facit.*
- LII. Quod ebos n̄ dicabit et qui spiritus modica
paulat cadit. *q̄d mulieres r̄unū apostol*
- LIII. Amico et inimico n̄ p̄ceda secreta.
- LIII. Ante cōmunionē cōspiciendū pyrumū.
- LIV. Bonum est arguere quā ualei.
- LVI. Qui p̄ ofusione p̄mittit de amico fac̄ inimic.
- LVII. Verbum parabolarum.
- LVIII. Non adiciendū peccatū sup peccatum.
- LVIII. Stuppa collecta synagoga peccantiū.
- LX. Risus faty in alta uoce.
- LXI. Pigri lapide luteo lapidari.
- LXII. Quānarranti n̄ intendit d̄m̄entij siml̄ ē.
- LXIII. Conuiuia dissoluiunt amicitiam.
- LXIII. Oratio. *LXV. De doctrina oris.*
- LXVI. Iuramentū sine peccato non esse.
- LXVII. Dispositio inuisti peccare uolentis.
- LXVIII. Laus sapientie. *cabilia.*
- LXVIII. Que tria sapientie p̄laceant. et que
LXX. que displiceant. mouem insuppli.
- LXXI. De nequicia mulieris.
- LXXII. De muliere bona.
- LXXIII. Propter inopiam multos delinquere.

lxxiii. **P**erdere fidē cū q̄ amici nūdat archana.
 lxxv. **D**e remissione peccatj.
 lxxvi. **D**e malo linguę. lxxvii. **D**e fenore.
 lxxviii. **D**e dato in primum.
 lxxviii. **D**e miscētia pauperum. **P**ate.
 lxxx. **D**e frugalitate honesta et hospitale.
 lxxxi. **D**e disciplina filiorum.
 lxxxii. **D**e bono sanitatis.
 lxxxiii. **V**igilia honesta tabefacti carnes.
 lxxxiiii. **D**e continentia. **D**e ebrietate.
 lxxxv. **D**e rectoribz. lxxxvi. **D**e ebrietate.
 lxxxvii. **C**um consilio omnia faciēda.
 lxxxviii. **T**imēti dñm n̄ occurrēt mala.
 lxxxviii. **D**e disciplina seruorum.
 xc. **D**e somnis. **T**actum esse.
 xci. **D**iuationē. auguria. somnia. uani.
 xcii. **D**e timētibz deum.
 xciii. **D**e oblatione ungua.
 xciiii. **D**e disciplina custodiēde legis.
 xc v. **O**ratio humilis nubes penetrat.
 xcvi. **P**recatio ad dñm. **xcvii.** **O**ratio sapientie.
 xcvi. **D**e eo q̄ tantū nomine amicus est.
 xcvi. **Q**ualiter tractandum cum singlis.
 e. **C**uorū scōz querēda societas.
 ci. **A**nnā uiri sc̄i ueratiōe eē. quā sep-
 em circumspēctores.
 ciii. **D**e usita et sophistica loquutione.
 ciiii. **D**e me dicit o. **D**e as.
 cv. **D**e orando deo tempore infirmita.
 cvi. **D**e exēgij. **cvi.** **D**e singlis araficibz.
 cvii. **D**e sapiente.
 cviii. **O**ranti dari sp̄m intelligēt. **cix.**
 cx. **V**ita hominis substantia.
 cx. **D**e uigo graui sup filios adam.
 cxii. **D**e indigentia misera.
 cxiii. **D**e memoua iudicia mortis.
 cxiiii. **A**b omnibz uicijz declinandum.
 cxv. **I**n reuelatione sc̄ci genmandū n̄ esse.
 cxvi. **D**e disciplina usenata i fatij. **cxvii.** **S**ermone.
 cxvii. **D**m fecisse ut mirabilia eius sc̄i nātant.

cxviii. **L**aus carū. **cxviii.** **L**aus patrū.
 cxix. **L**aus dauid fortissimi.
 cxx. **L**aus salemonis. **cxxi.** **L**aus hebe.
 cxxii. **L**aus helisi. **cxxiii.** **L**aus iosie regis.
 cxxv. **P**reter dauid. iosia. ierechia. om̄s re-
 ges peccauerunt. **cxxv.** **L**aus iheremie.
 cxxvii. **L**aus symonis. **cxxviii.** **O**ratio ihu.
 cxxviii. **O**ratio salemonis. **cxli.** **F**ilij sirach.
Explicunt capitla. Incipit liber ihesu filij

SIRACH. **S**apientia a dño
 deo ē. et cum
 illo fuit semp.
 et est ante eū.
Harenam ma-

ris. et pluuię guttas. & dies scli. quis di-
 numerauit. **A**ltitudinē celi. et latitudinē
 terre. et pfundū abyssi. quis dimensus ē.
Sapientia dī p̄cedentē omnia. quos inuestiga-
 uit. **P**rior omnū creatā ē sapientia. & intel-
 lectus prudentię ab euo. **S**ons sapientię
 uerbū dī in excelsis. & ingressus illi manda-
 ta sc̄a. **R**adix sapientię cui reuelata ē. &
 astutias illi quis agnouit. **D**isciplina sa-
 pientię cui reuelata ē. et manifestata. et
 mutiplicationē ingressū illi quis intellexit.
Vnus ē altissimus. creator omnipotens. rex
 potens. et metuendus nimis. sedens sup
 thronū illi. et dominans d̄s. ipse creauit il-
 lam sp̄itū sc̄o. et uidit. et dinumerauit. et
 mensus ē. et effudit illam sup omnia opa
 sua. et sup omnē carnē sc̄dm datum suū.
 p̄buit illam diligentibz se. **T**imor dñi gl̄a
 et gl̄atio. et leticia. et corona exultationis.
Timor dñi delectabit cor. et dabit leticiam
 et gaudiū in longitudinē dierum. **T**imēti
 dñm bene erit in extremis. et in die defun-
 ctionis suę benedicet. **D**ilectio dī honorabi-
 lis sapientia. quibz autē apparuerit in uisū

diligunt eam in uisione. et in agnitione magnatum suorum. **I**ncium sapientie timor dñi. et cum fidelibz in uulua concreat est. et cum electis sanis credit. et cum iustis et fidelibz agnoscat. Timor dñi scientie religio fitas. Religiositas custodiet et iustificabit cor. iocunditate atq; gaudiu dabit. Timentu dñm bene erit. et in diebz esumationis illi benedict. Plentudo sapientie timere deum. et plentudo a fructibz illi. Omne domum illi impleat a generationibz. et receptacula a thesauris illi. Corona sapientie timor dñi replens pacem. et salutas fructu. et uidit et dinumerat ea. Vtraq; autē sunt dona di. Scientia et intellectū prudentie sapientia compariet. et glam tenentū se exaltat. Radix sapientie ē timere dñm. ramus enim illi longeu. In thesauris sapientie et intellectus. et scientie religiositas. excreatio autē peccatoribz sapientia. Timor dñi expellit peccatū. Nam q sine timore ē. n̄ poterit iustificari. Iracundia enim animositate illius. subuersio illi ē. Usq; in tempus sustinebit patiens. et postea redditio iocunditatis. Bonus sensus usq; in tempus abscondet uerba illi. et labia multoz enarrabunt sensum illi. In thesauris sapientie significatio discipline. excreatio autē peccatori cultura di.

Fili concupiscens sapientia conserua iusticia. et ds p̄bebit illa t. Sapientia eū et disciplina timor dñi. et qd beneplacitū ē illi fides. et mansuetudo. et adimplebit thesauros illi. Ne fueris incredibilis timori dñi. et ne accesseris ad illū duplici corde. Ne fueris ypocrita in conspectu hominū. et n̄ scandalizeris labijs tuis. Attende in illis ne forte cadas. et adducas anime tue inhonorationē. et reuelat ds absconsa tua. et in medio synagoge elidat te. qm̄ accessisti maligne ad dñm. et cor tuū plentū ē dolo et fallacia.

Fili accedens ad seruitutē di. sta in iusticia. et timore. et p̄para animā tuā ad tēptationē. Depone cor tuum et sustine. inclina aurem tuā et excipe ūba intellectus. et ne festines in tempore obductionis. Sustine sustentationes di. coniungere dō et sustine. ut crescat in nouissimo uita tua. Omne quod tibi applicatum fuerit accipe. et in dolore sustine. et in humilitate tua patientiā habe. qm̄ in igne p̄batur aurū et argentum. homines ū receptabiles in camino humiliationis. Crede deo et recuperabit te. et dirige uiam tuā. et spera in illū. Serua timorē illi. et in illo uetrescet. **M**etucitē dñm sustinet misericordia ei. et n̄ deflectat ab illo ne cadatis. Qui timent dñm credit illi. et n̄ euacuabitur merces uia. Qui timent dñm sperat in illum. et in oblectatione ueniet uobis misericordia. Qui timent dominū diligite illū. et illuminabunt corda uia. Respicite filij nationes hominū. et scitote quia nullus spauit in dño et confusus ē. p̄mansit in mandatis ei. et derelictus est. Aut quis inuocauit illū et despectus ē. Qm̄ pius et misericors ē ds. et remittet in tēpore tribulationis peccata. et p̄tor ē omibz exquiratibz se in ueritate. Ne duplici corde et labijs scelestis. et manibz malefacientibz. et peccatori terā ingrediēti duabz uis. **V**i

Ne dissolutis corde qui n̄ credunt dō. ideo n̄ p̄tegent ab eo. Ne his qui p̄diderunt sustinentiā. qui dereliquerunt uias rectas. et diuertent in uias prauas. Qd facient. cum inspicere cepit dñs. Q timent dñm n̄ erunt incredibiles uerbo illi. et q diligunt illū conseruabunt uia illi. Q timent dñm inquirunt que beneplacita sūt illi. et q diligēt eū replebunt lege ipse. Q timent dñm p̄parabunt corda sua. et in conspectu illi scificabunt animas suas. Qui timent dñm custodiūt

mandata illi et patientiam habebunt usque ad inspectionem illi dicentes. Si penitentiam non egerim in manu dei et non in manu hominum. Secundum enim magnitudinem illi sic et misericordia ipsi cum ipso est. filii sapientie ecclesie iustorum. et natio illorum obedientia et dilectio. Iudicium patris audit filii dilecti. et sic facite ut salui sitis. Deus enim honorauit patrem in filiis. et iudicium matris exquirens firmavit in filios. Qui diligit dominum exorabit pro peccatis. et continebit se ab illis. et in oratione dierum gaudebit. et sicut qui thesaurizat. ita qui honorificat matrem suam. **De honore parentum. vii.** **Q**ui honorat patrem iocundabitur in filiis. et iudicium orationis suae gaudebit. Qui honorat patrem suum. uita uiuet longiore. et qui obaudit patri. refrigerabit matrem. Qui timet dominum honorat parentes. et quasi dominus seruet his qui se generauerunt. in opere et sermone et omni patientia. Honora patrem tuum ut superueniat tibi benedictio a deo. et benedictio illi in nouissimo manet. **viii.**

Benedictio patris firmat domos filiorum. maledictio autem matris eradicat fundamenta. Ne gloriaris in contumelia patris tui. non est enim tibi gloria. sed confusio. Gloria enim hominis ex honore patris sui. et dedecus filii patris sine honore. filii suscipe senectam patris tui. et ne contristes eum in uita illi. Et si defecerit sensu ueniam da. et ne spernas eum in tua uirtute. Elemosina enim patris non erit in obliuione. Nam pro peccato matris restituet tibi bonum. et iniusticia edificabitur tibi. et in die tribulationis commemorabitur tui. Sicut in sereno glacies soluent tua peccata. Quam male fame est. qui relinquit patrem. et est maledictus a deo qui exaspat matrem. **viii.**

Fili in mansuetudine opera tua profice. et super hominum gloriam diligetis. Quanto magis es

humilia te in omnibus. et coram deo inuenies gratiam. quoniam magna potentia dei solius. et ab humilibus honoratur. Altiora te ne querens. et fortiora te ne scrutari fueris. sed que precepta tibi deus illa cogita semper. et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Non enim est necessarium ea que abscondita sunt uidere oculis tuis. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter et in pluribus operibus et non eris curiosus. Plurimum suspensum hominum ostensa sunt tibi. Multos enim supplantauit suspitio illorum. et in uanitate decantat sensus illorum. Cor durum male habebit in nouissimo. et qui amat periculum in illo peribit. Cor ingrediens duas uias non habebit requiem. et prauicordius in illis scandalizabit. Cor nequam grauabitur indolentibus. et peccator adiecit ad peccandum. Synagoga superborum non est sanitas. fructus enim peccati eradicabitur in illis et non intelliget. Cor sapientis intelligit insipientia. et auris bona audiet cum omni concupiscentia sapientiam. Sapientis cor et intelligibile abstinebit se a peccatis. et in operibus iusticie et successus habebit. Ignem adentem extinguit aqua. et elemosina resistit peccatis. et deus respiciet eum qui reddet gratiam. meminit in posterum. et in tempore casus sui inueniet firmamentum. **x.** **F**ili elemosinam pauperis ne defraudes. et oculos tuos ne tuleris a paupere. Animum esuriem ne despereris. et non exaspas pauperem in inopia sua. Cor inopis ne afflixeris. et non pertrahas datum angustiant. Rogationem contribulati ne abicias. et non auertas faciem tuam ab egeno. Ab inope ne auertas oculos propter iram. et non relinquant querentibus tibi reuocare male dicere. Maledicentis enim est in amaritudine anime. gaudebit precatio illi. et audiet autem eum qui fecit illum. congregati omni pauperum affabile te facito. et presbitero

humilia animā tuā. et magnāto humilia
 caput tuum. Declina paupi sine tristitia au
 rem tuam. et redde debitum tuū. et respō
 de pacifica in mansuetudine. Libera eū qui
 iniuriā patit. de manu supbi. et n̄ acide fe
 ras in anima tua. **xvi.** **I**n iudicando
 esto pupillis misericors ut pat. et p uiro
 matri illoꝝ. et crīs tu uelut filius atissi
 mi obediens. et miserebit tu magisquā
 mater. **xvii.** **S**apientia filijs suis uitā
 inspirat. et suscipit exquirentes se. et pre
 ibit in uia iusticię. et qui illam diligit dili
 git uitā. Et qui uigilauerint ad illam. com
 plectent placōrem ei. Qui tenuerint illā.
 uitā hereditabō. et quo introibit benedi
 cet d̄s. Qui seruiunt ei obsequentes erunt scō.
 et eos qui diligunt illā diligit d̄s. Qui audit
 illā iudicat gentes. et qui intuet illā. p̄ma
 uebit confidens. Si crediderit ei hereditabit
 illā. et erunt in confirmatione creaturę il
 loꝝ. qm̄ in temptatione ambulat cum eo.
 et in p̄mis eligit eū. Timore et metū. et appba
 tionē iducet si illiēt cruciabit illū in tribula
 tione doctrine sue. donec temptet illū in
 cogitationibz illi. et credat anime illi. et
 firmabit illū. et iter adducet directū ad
 illū. et leuificabit eū. et denudabit abscon
 sa sua illi. et thesaurizat sup illū scientiā &
 intellectū iusticię. Si autē oberaue rit
 derelinquet eū. et tradet eum in manus
 inimici sui. **xviii.** **F**ili conserva temp⁹
 et deuota a malo. pro anima tua non
 confundaris dicere uerū. Est enī confusio
 adducens peccatū. et ē confusio adducens
 glām et grām. Ne accipias faciē aduers⁹
 faciem tuā. nec aduersus animā tuā menda
 cū. Nō reuereris pximū tuū in casu suo.
 nec retineas uerbū in tempore salutis.
 Non abscondas sapientiā tuā in decore
 ei. In lingua enim cognosce sapientia et

sensus. et scientia. et doctrina in uerbo sensa
 ti. et firmiter in opibz iusticię. Non
 contradicas uerbo ueritatis ullomodo. & de
 mendatio inruditionis tue confundere. &
 confundaris confiteri peccata tua. et ne sub
 iicias te homini p peccato. Noli resistē con
 tra faciē potentis. nec coneris contra ictū flu
 uij. Pro iusticia agonizare p anima tua. &
 usq; ad mortē certa p iusticia. et d̄s expugna
 bit p te inimicos tuos. Noli citatus ē in
 lingua tua. et inutilis et remissus in opibz
 tuis. Noli ēē sicut leo in domo tua. cūrens
 domesticos tuos. et opp̄mens subiectos ē.
 Non sit porrecta manus tua ad accipiendū.
 et ad dandū collecta. **xix.** **N**oli attende
 re ad possessiones iniquas. et ne dixeris est
 in sufficiens uita. Nichil enī p̄derit in tēpore
 uindictę et obductionis. Non sequaris
 concupiscentiā cordis tui. et
 ne dixeris quomodo potui. aut q̄s me subi
 ciet ppter facta mea. D̄s enī uindicans um
 dicabit. Ne dixeris peccauit. et quid accidit
 in triste. Atissimus enī ē patiens reddi
 tor. De p̄piciato peccato noli ēē sine metu.
 neq; adicias peccatū sup peccatū. et ne dicas
 miseratio d̄i magna ē. inuitatidinis pecca
 toy meoy miserebit. Misericordia enī et ua
 abillo cito p̄umat. et i peccōres respicit ira illi. **xv.**
Non tardes conuerti ad dñm. et ne differā
 de die indiem. Subito enim ueniet ira illi.
 et in tempore uindictę dispdet te. Noli auri⁹
 ēē in diuicijs inuistis. nichil enī p̄derunt
 ē indie obductionis et uindictę. Non uenit
 les te in omnē uentū. et n̄ cas in omni uia.
 Sic enī p̄batur peccator duplici lingua.
 Esto firmus in uia dñi. et in ueritate sens⁹
 tui et scientia. et p̄sequat te uerbū pacis
 et iusticię. Esto mansuetus ad audierendū
 ut intelligas uerbū d̄i. et cum sapien
 tia p̄fer responsum uerū. Si ē t̄ intellect⁹

responde pximo. sin autē sit manus tua sup
os tuū. ne capiaris in uerbo in disciplinato
et confundaris. Honor et glā in sermone
sensati. lingua imprudentis subūsisio ē ip
sius. Non appelleris susurr. o. et lingua
tua capiaris et confundaris. Sup furē enī
ē confusio et penitentia. et denotatio pes
sima. sup bilinguē. susurratori autē odiū
et inimicitia et contumelia. Iustifica pusillū
et magnū similt. Noli fieri inimic. p. amico
pximo. Inpperū enim et contumeliā malus
hereditabit. et omīs peccator inuid. et bilin
guis. Non te extollas in cogitatione anime
tauelut taur. ne forte didat uir. tua p
stulticiā. et folia tua comedet. et fructus tuos
pdet. et relinquēris uelut lignū aridū in
heremo. Anima tuū nequā dispdet qui se
habet. et in gaudiū inimici dat illū. et dedu
cet in sortē impior. **xvi.** **V**erbum dul
ce multiplicat amicos. et mitigat inimicos.
et lingua graciōsa in bono homine habun
dabit. Multi pacifici sunt ē. et consiliari.
tibi sit unus de mille. Si possides amicū in
temptatione posside eū. et nō facile credas q.
Est enim amicus scdm temp. suū. et nō pma
nebit in die tribulationis. et ē amicus qui
conuertit ad inimicitia. et ē amicus qui odiū
et rixā. et conuicia denudabit. **xvii.** **E**st
autē amicus socii in se. et nō pmanet in die
necessitatis. Amicus si pmaneret fixus erit
t. quasi coequalis. et in domesticus tuis fidu
cialit. ager. Si humiliauerit se contra te
et a facie tua absconderit se. unanīmē ha
bebit amicitia bonā. Ab inimicis tuis sepa
rare. et ab amicis tuis attende. Amicus fide
lis pectio fortis. qui autē inuenit illū
inuenit thesaurū. Amico fidei nulla ē cō
paratio. et nō ē digna ponderatio auri. et
argenti. contra bonitatē fidei illi. Amicus
fidelis medicamentū uitę et immortalita

tas. et qui metuunt dñm inuenient illū.
Qui timet dñm egue habebit amicitia bo
nam. qm scdm illū erit amicus illius. **xviii.**
Fili a iuuentute tua excipe doctrinā. et usq
ad canos inuenies sapientia. Quasi is qui
arat et seminat accede ad illam. et sustine
bonos fructus illi. In ope enim ipsi. exigu
um laborabis. et cito edes de generationi
bus illi. Quā aspa ē nimū sapientia indo
ctis hominib. et nō pmanet in illa excors.
Quasi lapidis uirtus pbatio erit in illis. et nō
demorabunt. picere illā. Sapientia enim
doctine scdm nomen est eius. et nō multas
ē manifesta. Quib. autē agnita pmanet
usq. ad conspectum di. **xviii.** **A**udi fi
li et accipe consiliū intellectus. et ne abiciat
consiliū meū. Inice pedē tuū in compedes
illius. et in torques illi. tuū collum. Subice
bumerum tuū et porta illā. et ne accideris
iunctis ei. In omni animo tuo accede ad il
lam. et in omni uirtute tua serua uias eius.
Inuestiga illam et manifestabitur t. et con
tinens factus ne derelinquas eā. In nouissimū
enim iuuenes frequē in ea. et conuertet t in ob
lectationē. Et erunt t compedes eius in pte
tione fortitudinis. et bases uirtutis. et tor
ques illi in stola glē. Decor enim uitę est
in illa. et iuncta illi. al ligatura salutaris.
Stolā glē indues eam. et coronā gratulatio
nis suppones t. fili si accideris o. disces eā.
et si accomodaueris animū tuū sapiens
eris. Si inclinaueris aurē tuā excipies do
ctrinā. et si dilixeris audire sapiens eris.
In multitudinem presbiteroy prudentiū sta.
et sapientie illorū ex corde coniungere. ut om
nē narrationē di possis audire. et puerba
laudis nō effugiant a te. Et si uideris sensati
ciugula ad illū. et gradus ostiorū illi. exci
rat pes tuus. Cogitātū habe in pceptis di
et in mandatis illi maxime assiduus esto.

et ipse dabit tibi. et concupiscentia sapientie dabit t. **xx.** **N**oli facere mala. et non te apprehendent. Discede ab iniquo. et deficiet mala ab te. Non semines mala in sulcis muris. in iniusticie uirga. et non metes ea in septupli. Noli querere ab homine ducatum. neq; a rege cathedra honoris. **xxvi.**

Non te iustifices ante deum. quoniam agnitor cordis ipse est. et penetra regem noli uelle uideri sapiens. Noli querere fieri iudex. nisi ualeas uirtute irrumpe iniquitates. ne forte extimescas facie potentis. et ponas scandalum in fragilitate tua. Non pecces in multitudine ciuitatis. nec te immittas in populum. neq; alliges duplicia peccata. nec enim in uno eris immunis. Noli esse pusillanimus in anima tua. exorare et facere elemosina non despicias. Ne dicas in multitudine munerum meorum respiciet deus. et offerentem me deo atassimo suscipiet munera mea. Non irideas hominem in amaritudine anime. est enim qui humiliat et exaltat circumspicitor deus. **xxii.**

Noli amare in ducum aduersum fratrem tuum. neq; in amicum similiter facias. Noli uelle merari omne merdium. assiduitas enim illi non est bona. Noli uerbosus esse in multitudine presbiterorum. et non iteres uerbum in tua oratione. Non oderis laboriosa opera. et rusticationem ab atassimo creatam. Non te reputes in multitudine in disciplinatorum. merito uis. quoniam non tardabit. Humilia ualde spiritum tuum. quoniam uindicta carnis impy ignis et uermes. Noli puaricari in amicum pecunia differenti. neq; fratrem karissimum auro spreueris. Noli discedere a muliere sensata et bona. quam sortitus es in timore dei. Gratia enim uerecundie illius super aurum.

Non ledas seruum operantem in ueritate. **xxiii.** neq; mercenarium dante animam suam. Seruus sensatus sit tibi dilectus quasi anima tua. non defraudes illum libertate. neq; inopem derelin-

quas illum. Pecora tibi sunt attende illis. et si sit Italia perseuerent apert **xxviii.** **F**ilius tibi sunt crudi illos. et curua illos a puertia eorum. filie tibi sunt serua corpore illarum. et non ostendas hylarem faciem tuam ad illas. Trade filiam et grande opus feceris. et homini sensato da illam. **M**ulier si est secundum animam tuam non precias illam. et odibili non credas te in toto corde. **xxv.**

Honora patrem tuum. et genitricem matris tue. ne obliuiscaris. Memento quoniam nisi pullos non fuisset. et retribue illis. quoniam et illi tibi. **xxvi.**

In tota anima tua time deum. et sacerdotem illum sanctifica. In omni uirtute tua dilige eum qui te fecit. et ministros eius non derelinquas. honora deum et tota anima tua. et honorifica sacerdotes. et propinqua te cum brachijs. Da illi partem sicut mandatum est. primitiam et purgationis. et de negligentia purga te cum paucis. Datum brachiorum tuorum. et sacrificium sanctificationis offeret domino. iuncta sanctorum. et pauperi porrige manum tuam. ut proficiat propiciatio et benedictio tua. gratia datur in conspectu **omnis uiuentis. xxvii.**

Et mortuo non prohibeas gratiam. Non desis plorantibus in consolatione. et cum lugentibus ambula. Non te pigeat uisitare infirmum. et his enim in dilectione firmaberis. In omnibus opibus tuis memorare nouissima tua. et in sanum non peccabis. **xxviii.**

Non litiges cum homine potente. ne forte incidat in manum illi. Non contendas cum uiro locupletate. ne forte contra te constituat lucem. Multos perdidit aurum atque argentum. et usque cor regum excendit et conuertit. Non litiges cum homine linguato. et non strues in ignem illum ligna. Non communices homini indocto. ne male de progenie tua loquat. Ne despicias hominem auertentem se a peccato. neq; mypperes eius. Memento quoniam omnis in corruptione sumus. Ne spernas hominem in sua senecta. et

cum ex nobis senescunt. **xxviii.** **N**oli
de mortuo munice tuo gaudere. sciens
qm̄ om̄s morimur. et in gaudiū nolum̄
uenire. Ne despicias narrationē pres-
biteroy sapientum. et in puerbyz illoy
conūlare. Ab ipsis enim discēs doctrinā
intellectus. et seruire magnatis sine que-
rela. Non te p̄treat narratio seniorū.
et ipsi enim didicerunt a patribz suis.
Quā ab ipsis discēs intellectū. et in temp̄e
necessitatis dabis responsū. Non incendā
carbones peccatoroy arguens eos. et ne
incendaris flamma ignis peccatorū illo-
rum. **xxix.** **N**e contra faciē stes con-
tumeliosi. ne sedeat quasi insidiator ori-
tuo. Noli fenerari homini fortiori te. qd̄
si fenerauens quasi p̄ditū habe. Non sp̄o-
deas sup̄ uirtutē tuā. quod si spoponde-
ris quasi restituens cogita. Non iudices
contra iudicē. qm̄ scdm̄ qd̄ dignum ē iudi-
cat. Cum audace n̄ eas in uia. ne forte
grauet mala sua uirtē. Ipse enim scdm̄ uo-
luntatē suā uadit. et simul cum stul-
ticia illi p̄ies. Cum iracundo n̄ facies rixā.
et cum audace n̄ eas in desertū. qm̄ quasi
nihil ē ante illū sanguis. et ubi n̄ ē adu-
torū elidet te. Cum factus ne consiliū habe-
as. non enī poterunt diligere nisi que ipsi
placent. Coram extraneo ne facias consili-
um. nescis enī qd̄ pariet. Non om̄i homini
cortuū manifestes. ne forte inferat t̄ grām
falsam. et conuictō tibi. **xxx.** **N**on
zeles mulierē sinus tui. ne ostendat sup̄ te
maliciā doctrine nequā. Non des mulieri
potestatē anime tue. ne ingrediat in uir-
tute tua et confundaris. Ne respicias mu-
lierē multiuolā. ne forte incidās in laqueos
illius. Cū saltatrice ne assiduus sis. nec au-
dias illam. ne forte peas in efficacia illi.
Virgine ne conspicias. ne forte scandalize

ris in decore illi. Non des fornicarijs animā
tuā in nullo. ne p̄das te et hereditatem tuā.
Noli cūspicere in uicis ciuitatis. nec oberra-
uers in plateis illi. Auerte faciē tuā a mu-
liere compta. et n̄ circumspicias speciem ali-
enam. P̄opt̄ speciem mulieris multa p̄terit.
et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardet.
Omnis mulier que ē fornicaria. quasi
stercus in uia concalcabit. Specie mulierē
alienę multa ammiratoy rep̄bi facti sunt.
Colloquū enim illi quasi ignis exardescet.
Cum aliena muliere ne sedēas omnino. nec
accumbas cum ea sup̄ cubitū. et n̄ alterce-
ris cum illa in uino. ne forte declinet cor tu-
um in uia. et sanguine tuo labaris in p̄di-
tione. **xxxi.** **N**e derelinquas amicum
antiquū. nouus enim n̄ erit similis illi.
Vinū nouū amice nouus uertere sciat. et cū
suauitate bibes illud. Non zeles glām et op̄e
peccatoris. nec enim scis que futura sit illius
subitio. Non placeat t̄ iniuria mustorū.
sciens qm̄ usq; ad inferos non placebit im-
pius. longe esto ab homine potestatē ha-
bente occidendi. et n̄ suspicaberis timorē
mortis. et si accesseris ad illū noli aliquid
cōmutere. ne forte auferat uirtū tuā. Com-
munionē mortal scito. qm̄ in mediū laqueo-
rū ingredieris. et sup̄ dolentū anima ambu-
labis. Scdm̄ uirtutē tuā caue te a primo
tuo. et cum sapientibz et prudentibz tracta.
xxxii. **Q**ui iusti sunt t̄ conuine. et in timore
dei sit t̄ glārio. et in sensu sit t̄ cogitatus
dei. et omnis narratio tua in p̄ceptis altissi-
mi. In manū artificū opa laudabunt. et p̄n-
ceps populi in sapientia sermōnis sui. in
sensu ū senoy uerbum. Terribilis ē in ciui-
tate sua homo linguos. et temerari⁹ in ur-
bo suo odibilis erit. **xxxiii.** **I**udex sapi-
ent̄ iudicabit populū suū. et p̄ncipatus
sensati terribilis erit. Scdm̄ iudicē ppli

sic et ministri ei. & qualis rector e civitatis.
 tales et habitantes mea. Rex insipiens per
 det populu suu. et civitates inhabitabunt
 p sensum prudentiu. In manu di potestas
 terre. et execrabilis omis iniquitas gentiu.
 et uale rectorē in temp' suscitabit sup illā.
 In manu di potestas hominis. et sup facie
 scribe imponet honore suu. Omnis uiu
 ri. pxi mi ne meminerit. et nichil agas
 in opib; iniuris. Odibilis corā deo et ho
 minib; supbia ē. et execrabilis omis iniq
 tas gentiu. Regnu a gente in gente tñs
 fertur. ppter iniusticias. et iniurias. et cō
 tumelias. et diuisos dolos. **De auaricia.**
xxxv. Avaro autē nichilū scelestius. Quid
 supbit terra et cuius. Nichil ē iniquius.
 quā amare pecuniā. Hic enī animā suā ue
 nale habet. qm̄ in uita sua peccit inima
 sua. Omnis potentat' breuis uita. Languor
 plurius grauat medicū. Breuē languorē pē
 dit medic' Sic et rex hodie ē. et cras morietur.
 Cum enī morit' homo. hereditabit serpen
 tes. et bestias et uermes. **De supbia. xxxvi.**
Iniciū supbie hominis apostatate a deo.
 qm̄ ab eo qui fecit illū recessit cor eius.
 qm̄ iniciū peccati ē omnis supbia. Q' tenu
 erit illā adimplebit' maledictis. et subuer
 tet eos in fine. Propōta exhonorauit dñs
 conuent' malorū. et destruxit eos usq; in fi
 nē. Sedes ducū supboy destruxit dñs. &
 sedere fecit inter p eis. Radices gentium
 supbarū arefecit dñs. et plantauit humi
 les ex ipsis gentib;. Terras gentiu euerit
 dñs. et pōdit eas usq; ad fundamentum.
 arefecit ex ipsis et dispōdit illos. et cessare
 fecit memoriā eorū a terra. Pōdit dñs me
 moriā supboy. et reliquit memoriā humili
 um sensu. Non ē creata hominib; supbia.
 neq; uacuidia nationū mulierū. Semen ho
 minū honorabit' hoc quod timet deum.

semen autē hoc exhonora bit' quod preterit
 mandata dñi. In medio frūm rector illorū in
 honore. et qui timet dñm erunt in oculis
 illi'. Glā diuiciū honoratorū. et paupū timor
 di ē. Timor dñi ē n̄ despiciat hominem
 iustu paupē. et n̄ magnificare iustu peccato
 rē diuicē. Magnus ē iudex et potens ē in
 honore. et n̄ est maior illo qui timet deum.
 Seruo sensato liberi seruiunt. et iur pru
 dens et disciplinat' n̄ murmurabit corrept'.
 et infc' n̄ honorabit'. Noli te extollere in fa
 ciendo ope tuo. et noli cunctari in tēpore
 angustie. Melior ē qui opatur. et habun
 dat in omnib;. quā qui glātur et eget pane.
 fili in mansuetudine serua animā tuā. et
 da illi honore scdm̄ meriti suū. Peccantē
 in animā suā quis iustificabit. et quis hono
 rificabit exhonorantē animā suā. Paup glā
 p disciplinā et timorē suū. et ē homo qui ho
 norificat ppter substantiā suā. Qui autē
 glātur in pauprate. quāto magis in substan
 tia. Et qui glātur in substantia. pauprate
 uereat. **xxxvii.** **S**apientia humiliati
 exaltabit caput illi. et in medio magnatorū
 consedere illū faciet. Non laudes iuru in spe
 cie sua. neq; spernas hominē in iusu suo. Bre
 uis in uolatilib; ē apis. et iniciū dulcoris ha
 bet fructus illi'. In uestitu ne gl'ieris ūguā.
 nec in die honoris tui extollaris. qm̄ mira
 bilia opa altissimi solius. et glōsa et abscon
 sa et inuisa opa illi'. Muti tyranni sedent
 in throno. et insuspiciabilis portauit dia
 dema. Muti potentes. pressi sunt ualide.
 et glōsi traditi sunt in man' alterorū. Pri
 quā interrogel ne uituperes quēquā. et cum
 interrogaueris corripe iuste. Priquā audias ne
 respondeas uerbū. et in medio seniorū ne ad
 icias loqui. De ea re que te n̄ molestat ne
 certeris. et in iudicio peccantiū ne consistas.
 fili ne in multis sint actus tui. et si diues

fueris. n̄ eris inimicus a delicto. Si enim
secutus fueris n̄ apprehendes. et n̄ effugi
es si p̄curreris. Est homo laborans et festi
nans et dolens impius. et tanto magis non
habundat. Est homo marcidus egens recu
patione plus deficiens uirtute. et abun
dans paupertate. et oculi d̄i respicit illū
in bono. et erexit illū ab humilitate ipsius.
et exaltauit caput et mirati s̄ in illo uul
ti. et honorauerunt d̄m. Bona et mala
uita et mors. et paupertas et honestas a d̄o
sunt. Datio d̄i p̄manet iustis. et p̄fectus
illi successus habebunt in eternū. Ut qui lo
cupletat̄ parte agendo. et hec pars merce
dis illi in eo quod dicit̄ inueni requie m̄.
et nunc manducabo de bonis meis solus.
& nescit quo temp̄ p̄cedat et relinquat
omnia alijs. Sta in testam̄to tuo et in illo
colloquere. et in ope mandatorū tuorū ue
terasce. Ne manseris in opibz peccatorū.
confide autē in deo. et mane in loco tuo. facile
ē enim in oculis d̄i. de subito honestare paup̄.
Benedictio dei in mercede iusti festinat. et i
honore ueloci p̄cessus illi fructificat. Ne
dicat quid ē in opus. et que erunt in ex hoc
bona. Ne dicas sufficiens sum. et quid ex
hoc pessimabor. **xxxviii.** **I**n die bonorū
ne immemor sis malorū. et in die malorū
ne immemor sis bonorū. qm̄ facile ē corā
deo in die obitus retribuere unicuique scdm̄
uias suas. Malicia hore obliuionē facit
luxurie magne. et in fine hominis denu
datio opum illi. Ante mortē ne laudes
hominē quequā. qm̄ in filijs suis agnoscit̄
uir. Non omnē hominē inducas in domū
tuā. multe enim insidie sunt dolosi. Sicut
enī eructuant p̄cordia fetantū. sicut p̄dix
inducit̄ in cāueā. et ut caprea in laqueum.
sic et cor superborū. et sicut p̄spector uidens
casum. p̄mi sit. Bona enim in mala con

uertens insidiatur. et in electis imponet
maculā. Ab scintilla enī una auget̄ ignis.
et ab uno doloso auget̄ sanguis. Homo ū
peccator. sanguini insidiatur. Attende tibi
a pestifero. fabricat enī mala. ne forte indu
cat sup̄ te subsannationē in p̄petuū. Admit
te ad te alienigenā et subuertet te in turbine.
et ab alienabit te a uijs proprijs. **De elemo
sina. xxxix.** **S**i bene feceris. cito cui fe
ceris. et erit gr̄a in bonis tuis multa. Bene
fac iusto et inuenies retributionē magnā.
et si n̄ ab ipso certe a deo. Non ē ei bene q̄
assiduus ē malis. et elemosinā non dant.
qm̄ et atq̄ssim⁹ odio habet peccatores.
et misertus ē penitentibz. Da miseri et
ne suscipias peccatores. et impijs et pecca
toribz. reddet uindictam. custodiens eos in
die uindictę. Da bono et n̄ recepis peccatorē.
benefac humili. et n̄ dederis impio. Prohibe
panem illi dari. ne in ipsis potentior te sit.
Nā duplicia mala inuenies in om̄ibz bonis.
qm̄ et atq̄ssim⁹ odio habet peccatores. et im
pijs reddet uindictā. **De amicis. xl.**

Non agnosceat in bonis amicus. et n̄ abscon
det in malis inimicus. In bonis uiri inimicus illi
in tristitia. et in malis illius amicus agitur
ē. Non credas uniuico tuo in eternū. Sic enī
cramentū eruginat nequicia illi. et si humi
liat̄ uadat curuus. adice animū tuū et cu
stodi te ab illo. Non statuas illū penes te.
nec sedeat ad dexterā tuā. ne comissus stet
in loco tuo. ne forte conuersus in locū tuū in
quirit cathedrā tuā. et in nouissimo cognos
cas uerba mea. et in sermonibz meis stumi
leris. Quis miserebit̄ incantatori a serpente
p̄cussio. et omnibz qui appiunt bestijs. et
q̄ comitat̄ cum uiro iniquo. et obuoluitur ē
in peccatis eius. Una hora t̄xi p̄manet
bit. si autē declinaueris n̄ supportabit. In
labijs suis inducat inimicus. et in corde suo

insidiatur ut subvertat te in fouea. In oculis
 suis lacrimat inimic⁹ et simulenerit temp⁹
 n̄ faciabit sanguine. Si incurrerint t̄ mala.
 inuenit eū illic priorē et quasi adiuuans sus
 fodiet plantas tuas. Caput suū mouebit
 et plaudebit manu et multa susurrans
 cōmutabit uultum suū. **De societate diu**

Qui tetigerit picē cum supborū. xli.

inquinabit ab ea et q̄ communicauerit su
 pbo. induet supbiā. Pondus sup se tollit
 qui honestiori se cōmunicat et dicitur te
 ne soc⁹ fueris. Quid cōmunicabit cacab⁹
 ad ollam. Quando enim se colliserint. con
 fringetur. Diues iniuste egit et fremebit pau
 p̄ autē lesus tacebit. Si largitus fueris assu
 met te et si n̄ habueris derelinquet te. Si ha
 bel conuuet tecum et euacuabit te et ipse
 n̄ dolebit sup te. Si necessari⁹ illi fueris sup
 plantabit te et subridens sp̄e dabit narrās
 tibi bona et dicet. Quid opus ē t̄. Et confun
 det te in cibus suis. donec te exmaniat bis
 et ter et in nouissimo derideat te. Postea
 uidens derelinquet te et caput suū moue
 bit ad te. humiliare dō et expecta man⁹ eui.
 accende ne seductus in stulticia humiliaris.
 Noli ēē humilis in sapientia tua ne humili
 atus in stulticiā seducaris. Aduocat⁹ a
 potentiore discede et hoc enī magis te ad
 uocabit. Ne impbus sis ne unpingaris et
 ne longe sis ab eo ne eas in obliuionē.
 Ne reaneas ex equo loqui cum illo et cre
 das multis uerbis illi. Ex multa enī loq̄
 la temptabit te et subridens interrogabit
 te. De absconditis tuis immittis anim⁹ il
 li et conseruabit uerba tua et n̄ parceret
 de malicia et de uinctis. Caue t̄ et atten
 de diligētē auditu⁹ tuo. qm̄ cum subuer
 sione tua ambulas. Audiens ū illa q̄ si in
 somnis uide et uigilabis omni uita tua.
 Dilige dñm et inuoca eū in salute tua. Omē

animal diligit simile sibi. sic et om̄is ho
 mo pximū sibi. Om̄is caro ad simile sibi
 coniungit et om̄is homo simili sui soci
 abit. Sic cōmunicabit lup⁹ agno aliquando.
 sic peccator iusto. Que cōmunicatio scō
 homini ad canē. Aut que pax bona diuiti
 ad paupem. Venatio leonis onager in
 heremo sic pascua sunt diuitū paupes.
 Et sicut abhominatio supbo ē humilitas.
 sic execratio diuitis paup. Diues cōmot⁹
 confirmat ab amicis. humilis autē si ceci
 dert expellit et a notis. Diuiti decepto
 mnta recuperatores. loquit⁹ ē supba et iusti
 ficauerit illū. humilis decept⁹ ē et insup
 arguit. loquit⁹ ē sensate et n̄ ē dat⁹ ei
 locus. Diues loquit⁹ ē et om̄es tacuerit et
 uerbum illi⁹ usq; ad nubes pducent. Pau
 p̄ loquit⁹ ē et dicunt quis ē hic. Et si offen
 dert subuertunt illū. Bona ē substantia
 cui n̄ est peccatū in conscientia et nequissi
 ma paupertas in ore impij. Cor hominis
 immutat faciē illi⁹ siue in bonū siue in malū.

Vestigium cordis boni et faciē bonā. difficile

uueniet et cum labore. **xlii.** **B**eat⁹
 uir q̄ n̄ ē lapsus uerbo ex ore suo et non ē
 stimulatus in tristitia delicti. Felix q̄ n̄ habuit
 animi sui tristitiam et n̄ excedit ab spe sua.
 Vno cupido et tenaci sine ratione ē substan
 cia et homini luudo ad quid aurū. Qui acer
 uat et animo suo iniuste alijs congregat. et
 in bonis illi⁹ ali⁹ luxuriabit. Qui sibi neqm̄
 ē. cui alio bonus erit. Et n̄ iocundabit in
 bonis suis. Qui sibi inuidet nichil ē illo neq̄
 us et hec ē redditio malicie illi⁹. Et si benefe
 cerit ignorat et n̄ uolens facit et in noui
 simo manifestat maliciā suā. Nequā est
 oculus luudi et auertens faciē et despiciens
 animā suā. Infaciabilis ocl⁹ cupidi in partē
 iniquitatis n̄ faciabit donec consumet are
 faciens animā suā. Oculus malus ad mala

et n̄ faciat panem: indigens & in iusticia
erit sup mensam suā. **xl iiii.**

Fili si habes benefac tecum. et dō digna
oblationes offer. Memor esto qm̄ mors n̄ tar
dat. et testamentū inferoy quia demonstra
tū est tibi. Testamentū enī hui mundi
morte mouet. Ante mortē benefac amico
tuo. et scdm̄ uirtes tuas exporrigens dapau
pi. Non defraudens a die bono. et particu
la boni domi n̄ te pretereat. Nonne alijs
relinques dolores. et labores tuos. In diui
sione sortis da et accipe. et iustifica animā
tuā. Ante obitum tuū opare iusticiā. qm̄
non ē apud inferos inuenire cibum. Om̄is
caro sicut fenū ueterascet. et sicut folium
fructificans in arbore uiridi. Alia generan
tur. et alia decidunt. sic generatio carnis
et sanguinis. Alia fiunt. et alia nascuntur.
Omne op̄ corruptibile in fine deficiet. et
qui illud opatur ibit cum ipso. & om̄e
opus electum iustificabit. et qui opatur
illud honorabit in illo. Beatus uir q̄ in sapi
entia sua morabit. et qui in iusticia sua
meditabit. et in sensu cogitabit circum
spectionē dī. Qui excogitat uias illius
in suo corde. et in absconsis illi intelligens.
uadens post illū quasi inuestigator. et inuis
illī consistens. Qui respicit p̄ fenestras eius.
& in ianuā illi audiens. Qui requiescet iux
ta domū illi. et in parietibz illi figens pa
lum. Statuet casulā suā ad manū illi. et requi
escunt in casula illius bona pecuniam. Sta
tuat filios sub regimine illi. et sub ramis
illī morabit. P̄teget sub regimine illi a
feruore. et in glā eius requiescet. Qui timet
dñm̄ facit illud. et qui continens ē iusticie
app̄hendet illam. et obuiabit illi quasi ma
ter honorificata. et quasi mulier a uirgini
tate suscipiet illū. Cibabit illū pane
uirg et intellectus. et aqua sapientie salu

tatis potabit illū. Et firmabitur in illo et
n̄ flectet. et continebit illū et n̄ confundetur.
et exaltabit illū apud proximis suos. Et in
medio ecclē apiet. os illi et implebit illum
spū sapientie et intellect. et stola glē ue
stiet illum. Jocunditate et exultationē dñi
aurzabit sup illū. et nomine eterno he
reditabit illū. Homines stulti n̄ app̄hen
dent illam. et homines sensata obuiabunt
illi. Homines stulti n̄ uidebunt illā. Longe
enim abest a supbia et dolo. Vir iudans
n̄ erunt illius memores. et uiri ueraces in
uentunt in illam. et successum habebunt
usq; ad inspectionē dī. Non ē speciosa laus
in ore peccatoris. qm̄ a deo p̄fecta ē sapi
entia. Sapientie enī dī asstabit laus. et in
ore fidei habundabit. et dominator dabit
eam illi. Non dixeris p̄ dñm̄ abest. que odit
enim ne feceris. Non dicas ille me iplana
uit. n̄ enim necessary sunt illi homines im
pii. Omne excrementū erroris odit dñs.
et n̄ erit amabile timentibz illū. **xl iiii.**

Quod ab inicio constituit hominē. et reliquit
illū in manu consilij sui. adiecit mandata
et precepta sua. Si uolueris mandata ser
uare conseruabunt te. et in p̄petuū fidem
placitam facere. Apposuit tibi aquā et ig
nem. ad quod uolueris p̄rige manū tuā.
Ante hominē uita et mors. bonū et malū.
quod placuerit ei dabit illi. qm̄ multa sapi
entia dei et fortis in potentia. uidens omnes
sine int̄missione. Oculi dñi ad timentes eū.
et ipse agnoscat omnē opam hominis. He
mini mandauit impie agere. et nemini de
dit spacū peccandi. Non enī concupiscat
multitudinē filioy infidelū et inuitū.

Ne iocunderis in filiis **De filiis impijs. xlv.**
impis si multiplicent. n̄ oblectris sup ip
sos si n̄ est timor dī cum illis. Non credas
uirg illoz. et ne respexeris in labores illoz.

Melior est enim unus timentis dominum quam mille filii impij. & utile est mori sine filiis quam relin-
 quere filios impios. Ab uno sensato inhabi-
 tabit patria. & acribus impijs deseretur. Oul-
 ta talia uidit oculus meus. & fortiora horum
 audiuit auris mea. In synagoga peccantium
 exardescit ignis. & ingente incredibili exar-
 descent ira. Non exorauerunt pro peccatis suis
 antiqui gygantes. qui destruxerunt con-
 fidentes super uirtutem. & non peperit peregrina-
 tionum illorum. & excretauit eos illos pro superbia illorum.
 Non miseratus est illis gentem totam perdens. & ex-
 tollentem se in suis peccatis. & sicut sexcenta
 milia pedum qui congregata sunt in duriti-
 am cordis sui. & si unus fuisset ceruicatus.
 mirum si fuisset immunis. Misericordia enim &
 uia est cum illo. potens exoratio & effundens
 iram secundum misericordiam suam. Si correptio illius
 hominis secundum opera sua iudicat. non effugiet
 in rapinam peccator. & non retardabit suf-
 ferentia misericordiam facientis. Omnis mise-
 cordia faciet locum unicuique secundum meritum operum
 suorum. & secundum intellectum peregrinationis
 ipsius. **xlvi.** Non dicas a deo abscon-
 dar. & ex summo quis mei memorabit. In
 populo magno non agnoscat. Quid est enim ani-
 ma mea in tam immensa creatura. Ecce celum
 & celi celorum. abyssus & uniuersa terra & que
 in eis sunt. in conspectu illius commouebunt.
 montes simul & colles & fundamenta terre.
 & cum conspexerit illa deus tremore concuta-
 erit. & in omnibus his insensatum est cor. & omne
 cor intelligit ab illo. & uias illius quis intel-
 ligit & pcella quam nec oculus uidebit ho-
 minis. Nam plurima opera illius sunt in ab-
 sconditis. & opera iusticie eius quis enunciat
 aut quis sustinebit. Longe enim est testam-
 tum a quibusdam. & interrogatio hominum in
 consummatione est. Quia minorat corde cogi-
 tat inania. & uir prudens & errans cogi-

tat. stulta. **xlvi.** Audi me fili & discite
 disciplinam sensus. & in uerbis meis attende
 in corde tuo. Et dicam in equitate disciplinam.
 & scrutabor enarrare sapientiam. & in uerbis
 meis attende in corde tuo. & dico in equi-
 tate spiritus uirtutes quas posuit deus in opera
 sua ab inicio. & in ueritate enuntio scientiam
 eius. In iudicio dei opera ipsius ab inicio. &
 ab institutione ipsorum distinguit partes il-
 lorum. & in uia ipsorum ingentibus suis. Orna-
 uit in quantum opera illorum. nec esurierunt nec
 laborauerunt. & non destiterunt ab operibus
 suis. Unusquisque proximum sibi non angustia-
 bit usque in eum. Non sis incredibilis uerbo
 illius. Post hoc deus in terram respexit. & im-
 pleuit illam bonis suis. Anima omnis uitae
 us denunciat ante faciem ipsius. & ipsa
 terram reuersio illorum. **xlvi.** Deus crea-
 uit de terra hominem. & secundum imaginem su-
 am fecit illum. & terram conuertit illum
 in ipsam. & secundum se uestiuit illum uirtute.
 Numerum dierum & tempus dedit illi. & de-
 dit illi potestatem eorum que sunt super ter-
 ram. Posuit timorem illius super omnem carnem.
 & dominatus est bestiariis & uolatiu. Creauit
 ex ipso adiutorium simile ipsi. Consilium &
 linguam & oculos & aures & cordem illis
 excogitandi. & disciplina intellectus reple-
 uit illos. Creauit illis scientiam spiritus. sensu
 impleuit cor illorum. & mala & bona osten-
 dit illis. Posuit oculum ipsorum super corda ip-
 sorum. ostendere illis magnalia operum suorum
 & nomen sanctificationis collaudent. & gloriam in
 mirabilibus illius. ut magnalia enarrant ope-
 rum eius. Addidit illis disciplinam. & legem
 ut hereditarent illos. Testamentum eternum
 constituit cum illis. & iustitiam & iudicia
 sua ostendit illis. & magnalia honoris eius
 uidit oculis illorum. & honorem uocis audierunt
 aures illorum. & dixit illis. attendite ab omni

iniquo / & orandavit unicuique de primo.
 Vie illoꝝ coram ipſo ſunt ſemp. n̄ ſunt ab
 ſconſe ab oculis ipſi. In unāquāq; gentē
 p̄poſuit rectore. & pars dī iſrl facta ē ma
 niſta. & omnia opa illoꝝ uelut ſol in c̄
 ſpectu dī & oculi eius ſine intermiſſione
 inſpicientes in uis corum. Non ſunt ab
 ſconſa teſtamenta p̄uincitacē corū. &
 omnes iniquitates eoz in conſpectu deꝝ.
 Clemoſina uiri quaſi ſaeculū cum ipſo. &
 grām hominis quaſi pupillā conſeruabit.
 & poſtea reſurget et retribuet illis retribu
 tionē unicuique in capite ipſoz & conuertet
 in inferiores partes terre. Penitentibꝫ autē
 dedit uia iuſtiqꝫ. & confirmauit defici
 entes ſuſtinere. & deſtinauit illis forte ue
 ritatis. **De conuſione. xlviii.** **C**onuer
 tere ad dñm et relinque peccata tua. pre
 care ante faciē dī & minue offendicula.
 Reuertere ad dñm & auertere ab iniuſticia
 tua. & nimis odio execrationē. & cognoſce
 iuſticias & iudicia dī. & ſta in forte p̄po
 ſitionis & orationis atatiſſimi dī. In par
 tes uade ſcī ſcī. cum uiuis & dantibꝫ con
 feſſionē deo. **Quingēſ.** **N**on demore
 riſ in errore impioꝝ. ante mortē confite
 re a mortuo quaſi nichil perit. confiteberis
 uiuens. **Viuis & ſanus confiteberis & lau
 dabis dñm. & glāberis in miſerationibꝫ illi.**
 Quā magna miſcētia dei. & p̄piciatio illi
 conuertentibꝫ ad ſe. Hec enim om̄ia poſſe
 eē in hominibus. qm̄ n̄ ē immortalis fi
 lius hominis. & in uanitate malicie pla
 cuerunt. Quid lucet ſole. & hic deficiet.
 Aut quid nequius excogitauit caro &
 ſanguis. & hoc arguet. Virtutē altitu
 dinis celi ipſe conſpicit. & omnes homi
 nes terra. & cinis. Qui uiuit uicēnum.
 omnia creauit ſimul. Ds ſolus iuſtifica
 bit. & manet inuictus iꝝ in eternum.

Quis ſufficiet enarrare opa illi. Quis enim
 inueſtigabit magnalia illius. Virtutem
 autē magnitudinis eius quis enunciat.
 & quis adiecit enarrare miſcētia eius.
 Non ē minuere neq; adicere. nec ē inuenire
 magnalia dī. Cū conſummauerit homo
 tunc incipit. & cum queuerit opabitur.
 Quid eſt homo & que grā illi. & quid bo
 nū aut quid nequā illi. Numerus dierū
 hominū ut multū centū anni. quaſi gut
 te aque amare deputati ſunt. & ſicut cal
 culus harenę ſic exigui anni in die eui.
 Propt̄ hoc patiens ē d̄s in illis. & effundet
 ſup eos miſcētia ſuam. Vidit p̄ſumptionē
 cordis illoꝝ qm̄ mala ē. & cognouit ſubuer
 ſionē illoꝝ qm̄ nequā eſt. Ideo adimple
 uit p̄piciationē ſuā nullis. & oſtendit illis
 uia equitatis. Miſeratio hominis circa p̄
 mū ſuū. miſcētia autē dī ſup omnē carnē.
 Qui miſcētia habet & docte erudit quaſi
 paſtor gregē ſuū. miſereat excipiens do
 ctinā miſerationis. & qui feſtinat in iudi
 cys eius. **De oratione. li.** **F**ili in bo
 nis n̄ des querelam. & om̄i dato ne des
 uſticiam uerbi mali. Nonne ardore reſi
 gerabit ros. Sic et uerbum meliꝫ quā dātū.
 Nonne ecce uerbu ſup datū bonū. & utraq;
 cū homine iuſtificato. **Stultꝫ accē imp̄pa
 bit. & datus in diſciplinā tabeſcere facit
 oculos. Ante iudiciū para iuſticiā tibi. &
 antequā loquaris diſce. Ante languorē ad
 bibe medicinā. & ante iudiciū interroga
 te ipſum. & in conſpectu dī inuenies p̄piciati
 onē. Ante languorē humilia te. & in tem
 pore infirmitatis oſtende conuſationē tuā.**
Non impediariſ orare ſemp. & n̄. **lii.**
 ueteris uſq; ad mortē iuſtificari. qm̄ merces
 dī manet eternū. Ante orationē p̄para a
 nimam tuā. & noli eē quaſi homo q̄ tēp̄rat
 dñm. Memento iꝝ in die conſumationis.

& temp^o retributionis in conuisione facies;
Memento paupertatis in tempore habundan-
 tię & necessitatē paupertatis in die diuiciariū.
 A mane usq; ad uespum inmutabit^r temp^o.
 & hec omnia citata in oculis dī. Homo sapiens
 in omnib; metuit. & in dieb; delictoy atten-
 det ab inertiā. Omnis astutus agnoscat
 sapientiam. & inuenienti eā dabit confessio-
 nē. Sensati in uerbis & ipsi sapient^r egerūt.
 & intellexerunt ueritatē & iusticiā. & implo-
 rauērunt puerbia & iudicia. **Liij. De conanen**

Post concupiscentias tuas **tra anime:**
 n̄ eas. & a uoluntate tua auertere. Si pre-
 stes anime tue concupiscentias eius. faci-
 et te in gaudiū inimicis tuis. Ne oblecteris
 in turbis nec in modicis. ad duas ē enī
 commissio illoy. Ne fueris mediocris in con-
 tentione ex fenore. & n̄ est tibi nichil in se-
 culo. Eris enim inuid^o tue uite. **Liij.**

Operarius ebrios n̄ locupletabit^r. & qui sp-
 nit modica paulatim decedet. Vinū & mu-
 lieres apostatate faciunt sapientes. & ar-
 guent sensatos. & qui se uingit fornicarijs
 erit nequā. Putredo & uermes hereditabūt
 illi. & extollet^r in exemplū maus. & tolle-
 tur de numero anima eius. Qui credit cito
 leuis corde ē. & minorabitur. Et qui delin-
 quit in animā suā. insipiens habebūt. Qui
 gaudet iniquitati denotabit^r. & qui odit
 correptionē. minuet^r uita. & qui odit loqua-
 citatē extinguet maliciā. Qui peccat in animā
 suā penitebit. & qui iocundat^r malicia de-
 notabit^r. Ne tereas uerbū nequā & durum.
 & n̄ minoraberis. **Liij.**

Amico te
 inimico noli narrare sensū tuū. & si ē tibi
 delictū noli denudare. Audire enī te & custo-
 diet te. & quasi defendens peccatū odiet te.
 & sic aderit tibi semp. Audisti uerbū aduer-
 sus pximū. commoriat^r in te. fidens qm̄ n̄ te
 distumpet. A facie uerbi paruit fatuus.

tanquā gemit^o partus infantis. Sagitta in fi-
 xa femori canis. sic uerbū in corde stultū.

Corripe amicū ne forte n̄ intellexerit. & di-
 cat n̄ feci. aut si fecerit ne iterū addat fa-
 cere. Corripe pximū ne forte n̄ dixerit. &
 si dixerit ne forte tēret. Corripe amicū se-
 pe enim fit commissio. & n̄ omī uerbo cre-
 das. Est qui labitur lingua sua. s; non ex
 animo. Quis ē enim. qui non deliquerit in
 lingua sua. **Lvi.**

Corripe pro-
 ximum antequā contumens. & dā locū timor
 altissimi. quia omnis sapientia timor dei. &
 in illa timere dīm. & in omī sapientia dispo-
 sitio legis. & n̄ est sapientia nequicie disci-
 plina. & n̄ ē cogitatus peccatorū prudentia.
 Est nequicia & in ipsa exccitatio. & ē insipiens
 qui minuitur sapientia. Melior ē homo q̄
 deficit sapientia. & deficiens sensu ē in timo-
 re. quā qui abundat sensu & transgredtē le-
 gem altissimi. Est solertia certa & ipsa inq̄.
 & ē qui emittit uerbū certū enarians ueritatē.
 Est q̄ nequiter humiliat se. & interiora eius
 plena sunt dolo. & ē iustus q̄ se nimū sub-
 mittit a multa humilitate. & ē iust^o qui
 inclinat facie & fugit n̄ uidere se quod ig-
 noratum ē. & si ab umbecillitate uirū uecet^r
 peccare. si inuenit temp^o malefacendi ma-
 lefaciet. Ex uisu cognoscit uir. & ab occur-
 su faciei cognoscit sensatus. Amictus corpis
 & risus dentū. & ingress^o hominis. enunci-
 ant de illo. Est correptio mendax in ira con-
 tumehosi. & ē indicū quod n̄ pbat^r ē bonū.
 & ē tacens & ipse ē prudens. **Lvij.**

Quā bonū ē arguere quā irasci. & confitentē
 in oratione n̄ phibere. Concupiscentia spa-
 domis deurginauit iuuenclam. sic qui facit
 puim iudiciū iniquū. Quā bonū ē correptū
 manifestare penitentia. sic enim effugies
 uoluntariū peccatū. Est tacens qui inuenit^r
 sapiens. & est odibilis qui peax ē ad loquen-

dum. Est autē tacens n̄ habens sensum lo-
quele. & ē tacens sciens temp' apti tēporis.
Homo sapiens tacebit usq; ad tempus. lassa
uus autē & imprudens n̄ seruiabunt temp'.
Qui multas uerbas loquitur ledet animā suā.
& qui potestatem sibi assumit inuitte odiet.
Est peccatio in malis uiro indisciplinato. & ē
inuentio in decementā. Est datum qd n̄ est
utile. & ē datū cui retributio duplex. Est pp̄
glāminatio. & ē qui ab humilitate leua-
bit caput. Est qui multa redimat modico
p̄cio. & restituens ea in septuplū. Sapiens
in uerbis seipsum amabilem facit. gr̄e autē
fatuorū effundent. Datus insipientis non
erit utilis t̄. ocli enim illi septemplex s̄.
Frigua dabit & multa inpperabit. & apto
oris illi inflammatio ē. Hodie feneratur q̄s.
& cras expectat. & odibilis homo ei' modi. fa-
tuo n̄ erit amicus. & n̄ erit gr̄a bonis illi. Qui
enim edunt panē illi' false lingue sunt. q̄
ciēs & quanta iridebunt eum. Neq; enim
quod habendū erat. directo sensu distribuit.
Sumit & quod n̄ erat habendū. Laps' false
lingue. quasi qui pauimento cadens. sic cas'
malorū festinanter uenit. Homo ingrāt
acharis. quasi fabula uana in ore indiscipli-
natorū assidua erit. Ex ore fatuū rep̄batur
parabola. n̄ enī dicit illā in tempore suo.
Est qui ueracit̄ peccare ab inopia. & in rege
sua stimulat. Est qui p̄dit animā suā
p̄ confusionē. & ab imprudenti p̄sona p̄det
eā. p̄sonę autē acceptione p̄det se. **Lxiii.**
Est qui p̄ confusionē p̄mittit amico. & lu-
crat' ē eum inimicū gratis. Opprobrium
neguā in homine mendaciū. & in ore in-
disciplinatorū assidue erit. Potior fur
ē quā assiduitas uiri mendacis. p̄ditionē
autē ambo hereditabunt. Mores hominū
mendaciū sine honore. & confusio illoꝝ
cū ipsis sine in̄missione. **Lxiiii. Vbū parabolaz**

Sapiens in uerbis p̄ducat seipsum. & homo
prudens placebit magnatis. Qui opatur
t̄ram suā mactabit accruū frugum. & qui
opatur iusticiā ipse exaltabit. Qui ū placet
magnatis. effugiet iniquitatē. Xema & do-
na exccant oculos iudicū. & quasi mutis
in ore auertit correptiones eorū. Sapiencia
absconsa. & thesaur' inuisus. que utilitas
in utrisq;. **Melior est qui celat insipienti-**
am suā. quā homo qui abscondit sapien-
tiam suā. Lx. **F**ili peccasti ne ad-
icias iterū. sed et de pristinis deprecare ut
t̄ dimittant. Quasi a facie colubri fuge
peccata. & si accesseris ad illa suscipient
te. Dentel leonil' dentel ei'. in̄ficietel animā
hominū. Quasi romphea bis acuta om̄is
iniquitas. plage illi' n̄ ē sanctas. Oburga-
tio & iniurie adnullabunt substantiā. & do-
mus que nimie locuples ē adnullabit sup-
bia. sic substantia supbi eradicabit. Depre-
catio paup̄is ex ore usq; ad aures uenit. &
iudiciū festinato adueniet illi. Qui odit
correptionē uestigū ē peccatoris. & qui
timet d̄m conuertit ad cor suum. Notus
alonge potens lingua audaci. & sensat'
scit labi se ab ipso. Qui edificat domū suā
impendiis alienis. quasi qui colligit la-
pides suos in h̄yeme. **Lxi.** **S**up-
pa collecta sy nagoga peccantiū. & consu-
matio illoꝝ flāma ignis. Via peccantiū
complantata lapidibus. & in fine illoꝝ in-
ferri & tenebre & p̄nē. Qui custodit iustici-
am. continebit sensum eius. Consumma-
tio timoris d̄i. sapientia & sens'. Non erudi-
etur. qui n̄ est sapiens in bono. Est autē in-
sipientia que habundat in malo. & n̄ est
sens' ubi ē amaritudo. Scientia sapientis
tanquā inundatio abundabit. & consiliū
illi' sicut fons uite p̄manet. Cor fatuū q̄
si uas contractū. & om̄ne sapientiā non

tenebit. Verbum sapiens quodcuq; audierit
 in seuis laudabit. & adiciet. Audiuit luxu-
 riosus & displicebit illi. & piciet illud p̄ do-
 sum suum. Narratio fatui q̄st sarcina inui-
 a. nam in labijs sensati inueniet gr̄a. Os pru-
 dentis querit in ecclia. & uerba illi cogitabit
 in cordib; suis. Tanguā domus eximnata sic
 fatuo sapientia. & scientia insensati inenarra-
 bilia uerba. Compedes in pedib; stulto do-
 ctina. & quasi uincta manuu sup manū
 dextere. **Lxii.** **F**atuis in risu exatrat
 uocē suā. uir autē sapiens uix tacite ridebit.
 Ornamentū aureū prudenti doctrina. & q̄
 si brachiale in brachio dextro. Pes fatui fa-
 cilis in domū primi. & homo pitus confun-
 detur a p̄sona potentis. Scute a fenestra
 respiciet in domū. uir autē eruditus stabit.
 Stulticia hominis auscultare postū. &
 prudens grauiabit contumelia. Labia im-
 prudentiū stulta narrabunt. uerba autem
 prudentiū statēra ponderabunt. In ore fa-
 tuoy cor illoy. & in corde sapientiū os illoy.
 Dum maledicit impi⁹ diaboli. maledicit ipse
 animā suā. Susurro comquinabit animā
 suā. & in omnib; odiet. et qui mansert
 odios⁹ erit. tactus & sensatus honorabit.
Lxiii. **Q**uasi qui colit
 & om̄s loquentē sup asp̄nationē illi. De ster-
 core boum lapidat⁹ est piger. & omnis qui
 tetigent eum exietat manū. Confusio patris
 ē de filio indisciplinato. in filia autē indimino-
 ratione fiet. filia prudens hereditas uro suo.
 nam que confundit in contumelia fit geni-
 tous. Patre & uirū confundit audax. & ab
 impijs n̄ minorabit. ab utriusq; autē inho-
 norabit. Musica in luctu importuna nar-
 ratio. flagella & doctrina in om̄i tempore
 sapientia. Qui docet fatuū. quasi qui glu-
 tinet testam. **Lxiiii.** **Q**ui narrat
 uerbū n̄ audienti. quasi qui exatrat dormi-

entem de graui somno. Q̄ enumerat stulto.
 & in fine dicit. quif ē hic. Sup mortuū plora-
 deficit enim lux eius. & supra fatuū plora-
 deficit enim sensu. Modici plora supra mor-
 tuū. qm̄ requieuit. Nequissimi enī nequissi-
 ma uita. sup mortē fatuy. Luctus mortui
 septē diebz. fatuy autē et impi⁹ omnes dies
 uite illoy. Cum stulto ne mutū loquans.
 & cum insensato ne abieris. Serua te ab illo
 ut n̄ molestā habeas. & n̄ conquinaueris
 in peccato illi. Deflecte ab illo & uiuies re-
 quem. & n̄ accidiauens in stulticia illi. Sup
 plumbū qd̄ ḡuabitur. & quod illi aliud no-
 men quā fatuus. Arenā & salem & massā
 ferri facilius ē portare. quā hominē impru-
 dentē & fatuū & impiū. Loramentū lignēū
 colligatū fundamento edificij n̄ dissoluet.
 sic & cor confirmatū in cogitatione consily.
 Cogitatus sensati in omni tēpore. uel me-
 tu n̄ deprauabitur. Sicut palee in excelsis
 & cements sine impensa posita. contra fa-
 ciē uenti non p̄manebunt. sic & cor timidū
 in cogitatione stulti. contra impetū timo-
 ris non resistit. sic & cor tepidū in cogitatio-
 ne fatui. omni tēpore n̄ metuet. sic & qui
 in p̄ceptis dī p̄manet semp. pungens ocu-
 lū deducens lacrimas. & qui pungit cor
 p̄fert sensum. **Lxv.** **D**e amicitia.
Quasi lapidē in uolantia deiciet illa. sic
 & qui conuiciat amico dissoluit amicitia.
 Ad amicū & si p̄durens gladiū n̄ desperes.
 ē enim regress⁹ ad amicū. Si aperuerit os tri-
 ste n̄ timeas. Est enim recordatio excepto cō-
 uicio & impperio & supbia & misterij re-
 uelatione. & plaga dolosa. In his om̄ib;
 effugiet amic⁹. fidem posside cū amico in
 paupertate illi. ut & in bonis illi letēris. In
 tempore tribulationis illi p̄mane illi fidelis.
 ut & in hereditate illi coheres sis. Ante
 ignē camini uapor & fumus ignis multa

tur: sic & ante sanguinē maledicta & contumelie & iniurie. Amicū salutare nō confundaris. & a facie illi nō me abscondam. & si mala mī euenerint p̄ illū sustinebo. Om̄is qui audiet. cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiā. & supra labia mea signaculū certum. uti ne cadam in ipsis. & lingua mea p̄dat me. **Lxvi.** **D**ñe pater & dominator uitę meę ne derelinquas me in consilio illorū. nec finas me cadere in illa exp̄batione. Quis supponit in cogitatu meo flagella. & in corde meo doctrinā sapientię. ut ignorantibz eorū nō partat in. & nō appareant delicta illorū. ne adincrescant ignorantie meę & multiplicent delicta mea. & peccata mea abundant. & incidam in conspectu aduersariorū. & gaudeat inimicus m̄s. **Dñe pater et d̄s uitę meę** ne derelinquas me in cogitatu illorū. Extollentiā oculorū meorū ne deris michi. & desiderū prauum auerte a me. Aufer a me uentis concupiscentias. & concubito concupiscentię ne apprehendant me. & anime irreuerenti & infonite ne tradas me. **Lxvii. De doctrina oris.** **D**octrinam oris audite filij. & qui custodierit illā nō periet labijs suis. nec scandalizabit in opibz nouissimis. In uanitate sua apprehenditur peccator. & supbus & maledic scandalizabit in illo. Iuratiō nō assuecat os tuū. muti enī casus in illa. Nominatiō ū d̄i nō sit assidua in ore tuo. & nominibz scōrū nō admiscearis. qm̄ nō eris immunis ab eis. **Lxviii.** **S**icut enim seruus interrogat assidue a luore nō minuit. sic om̄s iurans & nominans in toto a peccato nō purgabit. Vir multū iurans implebitur iniquitate. & nō discedet a domo illi plaga. & si frustra uerit. delictū illi sup̄ ipsū erit. & si dissimulauerit delinquet dupli-

citer. & si iniuriū iurauerit nō iustificabit. Replebit enī retributione dom̄ illi. Est & alia loquela contraria morti. nō inueniat in hereditate iacob. Ecce enim a miscēlibz omnia hęc auferent. & in delictis nō uoluerunt. Indisciplinose loquēte nō assuecat os tuū. est enī in illa uerbu peccati. Memento patris & matris tuę in medio enim magnatorū consistis. ne forte obliuiscat te d̄s in conspectu illorū. & assiduitate tua infatuat imperiū patris. & maluisses nō nasci. & diem natiuitatis tuę maledicas. Homo assuetus in uerbis inpperij. in omnibz diebz uitę suę nō erudit. Duo genera abundant in peccatis. & terciū adducit uiam & p̄ditionē. Anima calida quasi ignis ardens. nō exanguet donec aliquid glutiat. & homo nequā more carnis suę. nō desinet donec incendat ignē. Homini fornicario omnis panis dulcis. nō fatigabit transgrediens usq; ad finē. **Lxviii.** **O**m̄nis homo qui transgredit lectū suum. contempnens in animā suā. & dicens quis me uidet. tenebz circumdant me & parietes cooperiunt me. & nemo circumspicit me quē uereor. delictorū meorū nō memorabit altissimus. & nō intelligit qm̄ om̄ia uidet oculus illi. qm̄ expellit a se timorē diaboli modi hominis timor. & oculi hominū timentes illum. & nō cognouit qm̄ oculi d̄ni multo plus lucidiores sup̄ solem. circumspiciētes om̄s uias hominū. & profundū abyssi. & corda hominū intuentes in absconditas partes. **Dñe enim d̄o** antequā crearentur omnia sunt agnita. sic & post p̄fectū respicit oīa. Hic in plateis ciuitatis uindicabit quasi pullus equi fugabit. & ubi nō spabit apprehendet. & erit dedecus omnibz. eo quod nō intellexit timorē d̄ni. Sic & mulier om̄is relinquens uirū suū. & statuens hereditatem ex alieno matrimonio. Primo enī in lege

atissimū incredibilis fuit. & scdō iurū suū
dereliquit. tertio in adulterio fornicata ē. &
& alio uiro filios statuit sibi. Hec in ecclesia
adducit. & in filios eius respiciet. Non tradet
filij eius radices. & rami ei n̄ dabunt fru-
ctū. Derelinquet in maledictū memoriā
eius. & dedec' illi n̄ delebit. & agnoscent q̄
derelicti sunt qm̄ nichil meli' quā timor dei:
et nichil dulci' quā respicere in mandatis
dñi. Glā magna ē sequi dñm: longitudo
eum dierum assumet ab eo. **Lxx. Laus sa-**
Sapientia laudabit animā suā. **pietas.**
& in dō honorabit. & in medio ppli sui glā-
bitur. & in ecclijs atissimū aperit os suū.
& in conspectu uirtutis illi' glābit. & in
medio popli exaltabit. & in plenitudine
scā glābitur. & in multitudine electorū
habebit laudē. & int̄ benedictos benedic-
tur dicens. Ego ex ore atissimū pdiu. p̄-
mogenita ante omnē creaturā. Ego feci
in celis ut oriret lumen indeficiens. & sic
nebula tēti omnē t̄am. Ego in altis habita-
ui. & thronus m̄s in columna nubis. Gy-
rum celi circuiui sola. & in pfundū abyssi
penetraui. & in fluctibz maris ambulau-
& in omni terra steti. & in omni pplō & in oī
gente p̄matū habui. & omnū excellentiū
& humiliū corda uirtute calcavi. & in
his omnibz requiē quesiui. & in heredita-
te ei' morabor. Tunc p̄cepte & dixit michi
creator omnū. & qui creauit me requieuit
in tabernaculo meo & dixit m̄. In iacob inha-
bita. & in isrl hereditare. & in electis meis
mitte radices. Ab initio ante scā creata
sum. & usq; ad futurū sc̄lū n̄ desinā. & in
habitatione scā corā ipso ministravi. Et
sic in syon firmata sum. & in ciuitate sc̄ifica-
ta simulter requieui. & in iherl'm potestas
mea. & radicaui in pplō honorificato. &
in parte dī mei hereditas illi'. & in plenitu-

dine scōrum detentio mea. Quasi cedr'
exaltata sum in libano. & quasi cypress'
in monte syon. & quasi palma exaltata
sum in cades. et quasi plantatio rose in ihe-
richo. Quasi oliua speciosa in campis. & q̄si
platanus exaltata sum iuxta aquā in placis.
Sicut cynamomū & balsamum aromatizans.
odore dedi. Quasi myrra electa dedi suauita-
tem odoris. & quasi storax & galban'. & un-
gula & gutta. & quasi liban' n̄ infusus ua-
porauit habitationē meā. & quasi balsamū
n̄ mixtū odor meus. Ego quasi therebin-
thus extendi ramos meos. & rami mei ho-
noris & gr̄e. Ego quasi uitis fructificauit
suauitate odoris. & flores mei fructus odoris
& honestatis. Ego mater pulchre dilectio-
nis. & timoris. & agnitiois. & sc̄e spei. In
me grā omnis uite & uirtutis. in me om̄s
spes uite & uirtutis. Transite ad me om̄s
qui concupiscitis me. & a generationibz meis
implemini. Sp̄s enim meus sup mel dulcis.
& hereditas mea sup mel & fauū. Memoria
mea in generatione scōrum. Qui edunt me
adhuc esurient. & qui bibunt me adhuc sit-
ent. Qui audit me n̄ confundet. & qui ope-
rantur in me n̄ peccabunt. Qui elucidant
me. uitam et̄nam habebunt. Hec om̄ia li-
ber uite et testamentū atissimū. & agnitio
uirtutis. Legē mandauit moyses in p̄cep-
tis iusticiarū. & hereditatē domui iacob
& isrl p̄missionis. Posuit dauid puero suo ex-
citare regem ex ipso fortissimū. in throno ho-
noris sedente in sempiternū. qui implet q̄si
phison sapientiā. & sicut tygris in diebz no-
uorū. Qui adimplet quasi euphrates sensū.
qui multiplicat quasi iordans in tempore
messis. Qui mittit disciplinā sicut lucē. &
assistens quasi gyon in die uindemie. Qui
p̄ficit prim' scire ipsam. & infirmior n̄ inue-
stigabit eam. A mari abundabit enī cogi-

tatio eius: & consiliū illi in abyſſo magna.
Ego sapientia effudi flumina: ego quasi
trames aque unniſe de fluuio. Ego quasi
fluuius doryx: & sicut aque ductus exiit de
paradyſo. Dixi rigabo hortū meū plantatio
num & uebriabo partus mei fructū: & ecce
factus ē michi trames abundans & fluuius
mīs p̄p̄inquabit ad mare. qm̄ doctrinā q̄si
ante lucanū illumino omnibz. et enarra
bo illam usq; in longinquo. Penetrabo inferi
ores partes terrę. & inspiciā omnes dormien
tes: & illuminabo omnes sperantes in dño.
Adhuc doctrinā quasi p̄phetiam effundam.
et relinqūā illā querentibz sapientia. & non
definā in p̄genes illoꝝ usq; in cuiū sc̄m.
Videte qm̄ n̄ soli m̄ laboraui: s; omnibz ex
quirentibz ueritatem. **Lxxi.** In tri
bus placitum ē sp̄i meo. que sunt p̄bata
corā deo & hominibz: Concordia fratru. et
amor primoz. & uir et mulier sibi consen
tientes: Tres species odiuit anima mea. et
aggrauor ualde anime illoꝝ: Paup̄em sup
bum. & diuitē mendacē. et senem fatuū &
insensatū. In iuuentute tua n̄ congregasti:
& quom̄ inuenies in senectute tua: Quam
speciosū canicie iudiciū: & presbiteris cog
noscere consiliū. Quā speciosa ueteram sa
pientia: & gloriosus intellectus & consiliū.
Corona senum multa pitia: & gl̄a illoꝝ
timor dī. Jouem insuspiciabilia cordis mag
nificauit: & decimū dicam in lingua homin
ibus: Homo qui iocundat̄ in filijs: uiuent
et uidens subūſionē inimicoꝝ. Beatus qui
habitat cum muliere sensata: & qui lingua
sua n̄ est lapsus. & qui n̄ seruit indignis
se. Beatus qui inuenit amicu uerū: & qui
enarrat iusticiā auri audientia. Quam magnū
qui inuenit sapientiam et scientiā: s; n̄ ē
sup timentē dñm. Timor dī sup omnia sup
posuit. Beatus cui donatū ē habere timo

rem dī. Qui tenet illū cui assimilabit̄: Ti
mor dī meū dilectionis eius: fidei autē in
eum adglutinandū ēq. **Lxxii. De nequicia**
Omnis plaga tristitia cordis **mulieris.**
ē: & omnis malicia nequicia mulieris: Et
omne plagam & n̄ plagā uidebit cordis:
& omne nequiciā & n̄ nequiciā mulieris:
& omne obductū & n̄ obductū odientū:
& omne uindictā & n̄ uindictā inimicoꝝ.
Non ē caput nequū sup caput colubri. & n̄
ē ira sup irā mulieris. Commorari leoni et
draconi placebit: quā habitare cum mu
liere nequā. Nequicia mulieris immu
tat faciē eius. & obcecabit uultū suū tā
quā ursus. & quasi saccū ostendit ime
dio primoz eius: & audiens suspicabit
modicū. Breuis omnis malicia sup maliciā
mulieris: fors peccatorum cadat sup illam.
Ascens⁹ harnosus in pedibz ueteram: sic
mulier linguata hominū quiescit. Ne re
spicias in mulieris specie: & non concupis
cas mulierē in specie. Mulieris ira: & irruen
rentia. & confusio magna. Mulier signi
matum habeat: contraria ē uero suo. ser
humile & facies tristis: & plaga mortis mu
lier nequā. Manus debiles & genua dissolu
ta: mulier que n̄ beatificat uirū suū.
A muliere mecum factū ē peccatū: & pillā
omnes morimur: Non des aque tuis geni
nec modicum: nec mulieri nequā uenā p̄
deuidi. Si n̄ ambulauerit ad manū tuā:
confundet te in conspectu inimicoꝝ.
A carnibz tuis abscede illam: ne semp tē
abutatur. **Lxxiii. De bona muliere.**
Mulieris bonę beatus uir: numerus
centū annoꝝ illoꝝ duplex. Mulier for
tis oblectat uirū suū: & annos uite illius
in pace implebit. Pars bona mulier bona
in parte bona timentū dñm dabit uirū
p̄ factis bonis: Diuitis autē et paup̄is

cor bonū: in omni tempore uultus illoꝝ
 hylaris. A tribus timuit cor meum. et
 in quarto facies mea metuit. Delatitiam
 ciuitatis & collectionē populi & calumniā
 mendacē sup mortē omnia graua. Dolor
 cordis et luctus. mulier zelotyꝝpa. In mu
 liere zelotyꝝpa flagellum lingue: omnibꝝ
 communicans. Sicut boum iugū qđ moue
 tur ita & mulierē nequā: qui tenet illam
 quasi quapphendat scorpionē. Mulier eb
 osa ua magna & contumelia: & turpitudō
 illius n̄ conteget. fornicatio mulieris in ex
 tollentia oculoꝝ. & in palpebris illius agnō
 cetur. In filia n̄ auertente se sit firma custo
 dia. ne inuenta occasione utat se. Ab omī
 irreuerentia oculis caue. & ne mueris si te
 neglexerit. Sicut inator sitens ad fontē os
 aperiet. et ab omī aqua pxima bibet. & con
 tra omnē palū sedebit. & contra omnē sagit
 tā apiet pharetrā donec deficiat. Gracia
 mulieris sedule delectabit iurū suū: & ossa
 illius impinguabit. Disciplina illius datus
 dei. Mulier sensata et tacita n̄ ē immutatio
 erudite anime. Grā sup grām mulier scā
 & pudorata. Omnis autē ponderatio n̄ est
 digna continentis anime. Sicut sol oriens
 mundo in atassimis dī: sic mulieris bone
 species in ornamentū domus ei. Lucerna
 splendens sup candelabrū scm̄. & species
 faciei sup etatē stabilē. Columnę aureę
 sup bases argenteas. & pedes firmi sup plan
 tas stabilis mulieris. Fundamenta cēna
 sup petā solidā. et mandata dī in corde
 mulieris scē. In duobꝝ contristatū ē cor me
 um. & in tercio iracundia in aduenit. Vir
 bellator deficiens p̄ inopiā. et uir sensat⁹
 contemp⁹. & qui transgredit̄ a iusticia ad pec
 catum. deus parauit cū ad rompheā. Due
 species difficiles & piculose in apparuer̄.
 Difficile exiit negocians a negligentia: &

non iustificabitur caupo a peccatis labioꝝ.
Propter inopiam multa deliquerit. **Lxxviii.**
 & qui querit locupletari auertit oculū su
 um. Si in medio compagnis lapidū patius
 figatur. sic et int̄ medū uenditionis et emp
 tionis angustia bit peccatis. conteret cū
 delinquente delictū. Si n̄ in timore dñi
 tenueris te istantē. cito subitē dom̄ tua. Sicut in
 ptusura cribri remanebit puluis. sic apo
 ria hominis incogitatu illē. Vasa figuli p
 bat foenax. et homines iustos temptatio t̄
 bulationis. Sicut rusticatio de ligno osten
 dit fructū illius. sic uerbū ex cogitatu cordi
 hominis. Ante sermonē n̄ collaudes iurū.
 hec enim temptatio ē hominū. Si sequeris
 iusticiā apphendes illam: & in dies quasi
 poterē honoris. & inhabitabis cum ea & pro
 teget te in sempiternum. & in die agnitionis
 inuenies firman̄tū. Volatilia ad sibi similia
 conueniunt. & uertitas ad eos qui operant̄
 illam reuertēt. Leo uenationi insidiat̄ semp:
 sic peccata operantibꝝ iniquitates. homo
 scēs in sapientia manet sicut sol: nam stult⁹
 sicut luna immutat̄. In medio sensatoꝝ. serua
 uerbum tempori: in medio autē cogitantū
 assiduius esto. Narratio peccatorū odiosa:
 & risus illorū in delictis peccati. Loquela mul
 tum iurans horripilationē capiti statuet.
 & in reuerentia ipsius obturatio aurium.
 Effusio sanguinis in irā sup bonū. & maledi
 ctio illoꝝ auditus grauis. **Lxxv.** **Q**ui
 denudat archana amici post fidē: & n̄ inue
 nit amiceū ad animū suū. Dilige proximū.
 & conungere fide cum illo. Quod si denuda
 uerit absconsa illi: n̄ psequeris post eum.
 Sicut enim homo qui p̄dit amiceū suū.
 sic qui p̄dit amicitā proximi sui. & sicut qđ
 dimittit auē de manu sua. sic reliquisti pri
 mū tuū. & n̄ cū capies. Non illū sequaris
 qm̄ longe abest: effugit enī quasi caprea

de laqueo. quoniam uulnerata est anima eius. utrum
cum non poteris colligare. et maledicti est con
cordatio. Venudare autem amica misteria. despe
ratio est anime infelicis. Annuens oculo fabri
cat iniqua. et nemo eum abiecit. In conspec
tu oclorum tuorum conduscabit os suum. et sup
sermones tuos ammirabitur. nouissime
autem pueret os suum. et in uerbis tuis dabit
scandalum. **U**ltra audiui et non coequaui ei.
et dominus odit illum. Qui in altum mittit lapidem
sup caput eius cadet. et plaga dolosa dolosi
diuidet uulnera. Et qui foueam fodit in illam
decidet. et qui statuit lapidem proximo of
fendet in eo. Qui laqueum alio ponit. pibit
in illo. Facienti nequissimum consilium sup ipsum
deuoluetur. et non agnoscat unde adueniet illi.
Illusio et impperium supborum et uindicta. sic
leo insidiabit illi. Laqueo pibit qui oblectant
casu iustorum. dolor autem consumet illos ante
quam moriantur. Ira et furor utraq. execrabilia.
et uir peccator continens erit illorum. **De remi**

Qui uindictam uult. Lxxvi. sione peccati.
Qui uindictam uult. a deo inueniet uindictam. et peccata illius
seruans seruabit. Relinque proximo tuo
nocenti te. et tunc deprecanti tibi peccata sol
uentur. Homo homini reseruat iram. et a deo
querit medelam. In homine simile sibi non
habet misericordiam. et de peccatis suis deprecatur.
Ipse dum caro sit reseruat iram. et propter iram
onem petit a deo. Quis exorabit pro delictis illi.
Memento nouissimorum et desine inimicari.
tabitudo enim et mors imminet in man
datis. Memorare timorem dei. et non irascaris
proximo. Memorare testamenti altissimi.
et despice ignorantiam proximi. Abstine te
a lite. et minues peccata. Homo eniraciu
dus incendit licem. et uir peccator turba
bit amicos. Et in medio pacem habentium
immitte inimicitiam. Secundum enim ligna
silue sic ignis exardescet. et secundum uirtute

hominis sic iracundia illi erit. et secundum sub
stantiam suam exaltabit iram suam. Certamen
festinatum incendet ignem. et lili festinans
effundet sanguinem. et lingua testificans
adducet mortem. Si sufflaueris quasi ignis exar
debit. et si expueris sup illam extinguet. utque
ex ore proficiscuntur. **Lxxvii. De malo lingue.**

Susurro et bilinguis maledictus. multos enim
turbabit pacem habentes. Lingua tertia mul
tos commouit. et dispersit illos a gente in
gentem. Ciuitates muratas diuitum destruit.
et domos magnatorum effodit. Virtutes
prophetarum concidit. et gentes fortes dissoluit.
Lingua tertia mulieres uirtutes deiecit. et
prouertit illas de laboribus suis. Qui respicit
illam non habebit requiem. nec habebit amicum
in quo requiescat. Flagelli plaga luorem
facit. plaga autem lingue comminet ossa.
Multi ceciderunt in ore gladii. sed non sic quasi
qui interierunt pro lingua sua. Beatus qui
tacet est a lingua nequam. qui in iracundia
ille non transiit. et qui non atrox uigilans.
et in uindictis ille non est ligatus. Jugum enim
ille uigilans ferreum est. et unculum illi unclum
erit. Mors illi mors nequissima. et uir
lil potius inferus quam ulla. Perfeuerantia illi
non permanebit. sed optinebit uias iustorum.
in flamma sua non comburet iustos. Qui re
linquunt dominum incident in illam. et exarde
bit in illis et non extinguet. et immitte in
illos quasi leo. et quasi pardus ledebit il
los. Septem aures tuas sparis. et noli audire
linguam nequam. et ori tuo facto ostia. et
feras auribus tuis. Aurum tuum et argentum
tuum confla. et uerbis tuis facto statera
et frenos ori tuo rectos. et accende ne forte
labaris in lingua. et cadas in conspectu
inimicorum insidiantium tibi. et sit casus tuus
insanabilis in morte. **Lxxviii. De fenore.**

Qui facit misericordiam fenerat proximo suo.

et qui pualet manu mandata feruat. fenera
 re pximo tibi in tempore necessitatis ille: et
 terru redde proximo in tempore suo. Confir
 ma uerbu et fidelite age cum illo: & in omni
 tēpore inuenies qd ē necessariū ē. Muti q̄
 si inuentione estimauerēt fenus: & p̄stiterēt
 molestia his qui se adiuuerunt. Donec accipi
 ant osculantē manū dantis. et in p̄missionibz
 humiliant uocē suā: et in tempore redditi
 nis postulatibz temp⁹. et loquet uerba tedij
 et murmuratiōnū. et temp⁹ causabit. Si autē
 potuerit reddere auerfat. solidi uix reddet
 dimidiū. et computabit illud quasi inuenti
 onē. Sin autē fraudabit illū pecunia sua:
 & possidebit illū inimicū gratis. & conuicta
 et maledicta reddet illi: et p̄honore et b̄nifi
 cio reddet illi contumeliā. Muti n̄ causa
 nequicie n̄ fenerati sunt: s; fraudari gratas
 timuerunt. Veritatem sup̄ humilē animo
 fortior esto: & p̄ elemosina n̄ trahas illū.

Propter Lxxviii. De dato in proximo.
 mandatū assume paupē: et p̄pter inopiā
 eius ne dimittas eū uacuu. Perde pecuniā
 p̄pter frēm et amicū: et n̄ abscondas illā sub
 lapide in pditionē. Pone thesaurū tuum
 in p̄ceptis altissimi: et p̄derit t̄ magis quā
 aurū. **Lxxviii. De misericordia.**

Conclu
 de elemosinā in corde paupis: et hec p̄ te ex
 orabit ab omni malo. Elemosina uiri quasi sac
 culū cū ipso. & grām hominis quasi pupi
 lam conseruabit: et postea resurget et reci
 buet illi retributionē unicuiq; in capite il
 loz. Sup̄ scutu potentis et sup̄ lanceā. adū
 sus inimicū tuū pugnabit. Vir bonus fi
 dem facit p̄ proximo suo: et qui p̄diderit
 confusionē derelinquet sibi. Grām fideius
 foris ne obliuiscaris: dedit enim p̄ te ani
 niā suā. Repromissorē fugit peccator: et in
 mund⁹ bona repromissoris ascribit sibi pec
 cator. et ingrat⁹ sensu derelinquet liberan

tem se. Vir repunitur de pximo suo: & cū
 p̄diderit reuerentiā relinquet ab eo. Rep
 missio nequissima multos p̄didit dirigen
 tes: & commouit illos quasi fluctus maris.
 Viros potentes ḡrant migrare fecit: et ua
 gata sunt in gentib⁹ alienis. Peccator t̄n̄
 grediens mandata diū incidet in p̄missio
 nē nequā: et qui conat̄ multa agere inci
 det in iudiciū. Recupera pximū sedm̄ uir
 tute tuā: et attende t̄ ne incidas. **talitate.**

Ixiuum **Lxxx. De frugalitate honesta et hospiti**
 tate hominis aqua et panis et uestimētū:
 et dom⁹ p̄tegens turpitudinē. Melior est
 uictus paupis sub tegmine asseri: quā epule
 splendide in peregre sine domicilio. Muniū
 p̄ magno placet t̄: et in p̄peruū p̄grina
 tionis n̄ audies. Vita nequā hospitandi de
 domo in domo: et ubi hospitabit n̄ fiducia
 liter ager. nec aperiet os. Hospitabit et pasceat
 et potabit ingratos: et ad hec amara au
 diet. Transi hospes et omnia mensā: et que
 in manu habes ciba ceteris. Exi a facie ho
 noris amicorū meorū: necessitudine domus
 meę. hospicio m̄ factus es frater: graua hec
 homini habenti sensum. correptio dom⁹ et in
 p̄prium feneratoris. **Lxxxi. De disciplina filiorū**

Qui diligit filiū suū assiduatur illi flagella:
 ut lectē in nouissimo suo. et n̄ palpet pximo
 rum ostia. Qui docet filiū suū laudabit in
 illo: et in medio domesticorū in illo glabritur.
 Qui docet filiū suū in reuū m̄tcat inimicū:
 et in medio amicorū glabritur in illo. Mortuus
 ē pater illi: et quasi n̄ ē mortuus. simile enī
 reliquit sibi post se. In uita sua uidit et leta
 tus ē in illo: in obitu suo n̄ ē contristatus.
 nec confusus ē corā inimicis: reliquit enim
 defensore dom⁹ contra inimicos. et amicis
 reddente grām. P̄ animabz filiorū colliga
 bit uulnera sua: et sup̄ omnē uocē turba
 buit uiscera eius. Equus in domū euadit

durus: et filius remissius euadet p̄ceptis. Lacta
filii et pauente te facit: iude cum eo & con
tristabit te. Non corrides illi nec dolcas: &
in nouissimo obisti p̄sentem dentes tui. N̄ des
illi potestate inuuentate: et ne despicias co
gitatus illi. Curia ceruicē ei in inuuentate
et tunde latera eius dum infans ē. ne for
te induret et n̄ credat tē: et erit tibi dolor
anime. Doce filium tuū et opare nullū.
ne in turpitudine illius offendas. **De bono**

Melior ē paup̄ sanus **Lxxxii. Sanctatis:**
et fortis uiribz: quā diues imbecillus et fla
gellatus in malicia. Salus anime in sc̄itate ui
sticie. et melior omni auro et argento: et cor
pus ualidū quā census immens⁹. Non est
census sup̄ censum salutis corporis: et n̄ est
oblectatio sup̄ cordis gaudiū. Melior est
mors quā uita amara: et requies eterna
quam languor p̄seuerans. Bona abscondita
in ore clauso: quasi appositiones epularū
circumposite sepulchro. Quid p̄derit liba
tio ydolo: Nec enim manducat nec odora
bit. Sic qui effugatur a dño. et portans
mercedes iniquitatis: uidens oculis et in
gemiscens. sicut spado complectens uirginē
et suspirans. Tristitia non des anime tue:
et n̄ affligas te metipsum in consilio tuo.
Iocunditas cordis hec ē uita hominis. &
thesaurus sine defectione sanctitatis: &
exultatio uiri ē longeuitas. Misere anime
tue placens dō. et contine et congrega cor
tuū in sanctitate ei: et tristitia longe ex
pelle ate. Quos enim occidit tristitia:
et n̄ ē utilitas in illa. Zelus et iracundia
minuent dies: et ante temp⁹ senectam
adducet cogitatus. Splendidū cor bonū
in epulis: epule enī illi diligenter fiunt.

Vigilia honestatis tabefaciet **Lxxxiii.**
carnes: et cogitatus illius auferet somnū.
Cogitatus p̄sentis auerit sensum: et infir

mitas grauis sobria facit animā. Labora
uit diues in congregatione substantie: et
in requie sua replebit bonis suis. Laborante
paup̄ in diminutione uictus: et in fine in
ops fit. Qui aurū diligit n̄ iustificabitur:
et qui insequit̄ consumptionē replebit̄ ex
ea. Multi dati sunt in auri casus: et fac
ta ē in specie ipsius p̄ditio illorū.ignum
offensionis ē aurū sacrificantiū: Ve illis
qui sectant̄ illud: et omnis prudent̄ depe
riet in illo. Beatus diues qui inuenit̄ sine
macula: et qui post aurum n̄ abiit nec spe
rauit in pecunie thesauris. Quis ē hic.
et laudabimus eū: Fecit enī mirabilia
in uita sua. Qui p̄batus ē in illo et p̄fe
ctus inuenit̄ est: et erit illi gl̄a eterna. Qui
potuit transgredi et non ē transgressus: et
facere mala et n̄ fecit. Ideo stabilita sunt
bona illius in dño: et elemosinas illi enarra
bit om̄is ecclia sc̄orum. **Lxxxiiii. De con**
Supra mensā magnā sedisti: **tanquam.**
n̄ ap̄tas sup̄ illā faucē tuā prior. Non di
cas si multa sunt que sup̄ illā sunt: me
mento qm̄ malus oculus nequā. Nequus
oculo quid creatū ē: Ideo ab omni facie sua
lacrimabit̄ cum uiderit. Ne extendas manū
tuā prior: et inuidia contaminatus erubel
cas: nec comp̄maris in conuiuio. Intellige
proximū tuū ex te ipso. Vere quasi homo fru
gi: his que tibi apponunt̄: et n̄ cū mandu
cas inuitū odio habearis. Cessa prior causa
discipline: et noli nimis eē ne forte offende.
Et si in medio inuitorū sedisti. prior illis non
extendas manū tuā: nec prior poseas bibere.
Quā sufficiens est homini erudito unū
exiguū: et in dormiendo n̄ laborabis ab il
lo. et n̄ senties dolorē. Vigilia et colera et
tortura. uero in fronto. Somni sanctitas
in homine parit: dormiet usq; mane
et anima illi cum ipso delectabit̄. Et si co

actus fueris in edendo multū: surge e medio
et uome et refrigerabit te. et n̄ adduces cor
pori tuo infirmitatē. Audi me fili et ne
spnas me: et in nouissimo inuenies mea
uerba. In omnibz opibus tuis esto uelox:
et omnis infirmitas n̄ occurret tibi. Splē
didum in panibz benedicent labia mul
torū: et testimoniū ueritatis illius fidele.

In nequissimo pane murmurabit ciuitas:
et testimonium nequeie illi uerū ē. Dili
gentes in uino noli puocare: multos enim
extirpauit uinū. Ignis pbat ferrum du
rum: sic uinū corda supborū arguet uebri
tate potatū. Siqua uita hominibz uinū
in sobrietate: si bibas illud moderate eris
sobrius. Que ē uita que minuit uino?

Quid defraudat uitam? Ors. Lxxxv. De
Uinum in iocunditate creatū ē: ebrietate.
n̄ in ebrietate ab inicio. Exultatio anime
et cordis: uinū moderate potatū. Sani
tas ē. et corpori. et anime: sobrius potus.
Uinum multū potatū: irritationē et uā
et ruinas multas facit. Amartudo ani
me: uinū multū potatū. Ebrietatis ani
mositas imprudentis offensio: minorans
uirtutē et faciens uulnera. In conuiuio
uini n̄ arguas pximū: et n̄ despicias eum
in iocunditate illi. Verba inpperu non
dicat illi: et n̄ pmas illū in repetendo.

Rectore te posuerunt **Lxxxvi. De rectoribz**
noli extolli: esto in illis quasi un' exipsis. Cu
ram illoz habe. et sic considera et omni
cura tua explicata recumbe ut lecteris ppter
illos: ut ornamentū grē accipias coronā.
& dignationē consequaris rogationis.
Loquere maior nati: decet enim te. p̄mum
uerbum diligenti scientiā: et n̄ impediās
musicā. Vbi audit n̄ est n̄ effundas ser
monē: et in oportune noli extolli in sapien
tia tua. Sicut mola carbunculi in ornam

to auri: et comparatio musicorū in ciuio
uini. Sicut in fabricatione auri signū est
sinaragdi: sic numerus musicorū in iocundo
et moderato uino. Audi tacens: et p reueren
tia accidet t̄ bona grā. Adolefcent loquere
in tua causa iux. Si bis interrogatus fueris:
habeat caput responsū tuū. In multis
esto quasi inscius: et audi tacens simul &
quiescens. In medio magnatorū n̄ p̄sumas:
et ubi sunt senes n̄ multū loquaris. Ante
grandinē p̄bit choruscatio. et ante uere
cundā p̄bit grā: et p reuerentia accedit
tibi bona grā. **Q** hora resurgendi n̄ tērice:
p̄curre autē p̄or in domū tuā. et illic auo
care. et illic iude: et age conceptiones tuas
et n̄ in delictis. et uerbo supbo. Sup his om
nibz benedictio dñm qui fecit te: et mebr
ante te a bonibz bonis suis. Qui timet
dñm eripiet doctrinā eius: et qui uigilauerit
ad illū inueniet benedictionē. Qui que
rit legē replebitur ab ea: et qui insidiosē
agit: scandalizabit in ea. Qui timent de
um inueniet iudiciū iustum: & iustici
as quasi lum accendent. Peccator homo
uitabit correptionē: et scdm uoluntatē
suā inueniet comparationē. Vir consilij
n̄ dispdet intelligentiā. alien' et supbul
n̄ p̄tamescit timorē: etiā p̄quā fecit cū eo
sine consilio. et sius insectationibz arguet.

Fili **Lxxxvii. Cū consilio omnia facienda.**
sine consilio nichil facias: et post factū n̄
p̄tecebis. In uia riuus n̄ cal. et n̄ offen
des in lapides. nec credas te uis laboriose:
ne ponas animę tue scandalū. **Q** a filiis
tuis caue: et a domesticis tuis attende. In
omni ope crede ex fide anime tue: hec ē enī
conseruatio mandatorū. Qui credit deo atten
dit mandatis: et qui confidit in illo n̄ mi
norabit. **Lxxxviii. Timentī dñm non**
occurrunt mala: s: in temptatione d̄s illū

conseruat. et liberabit a malis. Sapiens n̄ odit mandata et iusticias: et n̄ illidēt quā si in pcella nauis. Homo sensatus credit legi dī: et lex illi fidelis. Qui interrogatio nē manifestat parabit uerbu. et sic de peccatis exatidetur: et conseruabit disciplinā et tunc respondebit. Precordia fatui quā si rota carri: et quā si axis uersatilis cogitatus illius. Equus emissarius sicut amicus subannator: sub omni supra sedente hincit. Quare dies diem supat. et rerum lux luce. et annus annū a sole. Dñi scientia separata sunt. facta sole et preceptum custodiente. et immutabit tempora et dies festos ipsorum: et in illis dies festos celebrauerunt ad horam. Ex ipsis exaltauit et magnificauit d̄s: et ex ipsis posuit in numerū dierū: et homines omnes de solo & ex terra unde creat⁹ ē adam. In mutitudine discipline dñi separauit eos: et immutauit uias eorū. Ex ipsis benedixit et exaltauit: et ex his sanctificauit et ad se applicauit. Ex ipsis maledixit et humiliauit: et conuertit illos ad separationē ipsorū. Quasi lutum figuli in manū ipsius: plasmare illud et disponere. Omnes uie eius scdm̄ dispositionē eius. Sic homo in manu illi⁹ qui se fecit: reddet illi scdm̄ iudiciū suū. Contra malū bonū stet. et contra mortē uitā. sic et contra uirū iustū peccator: et sic intueri omnia opa altissimi. Duo duo unū contra unū: et ego nouissim⁹ uigilaui. & quasi qui colligit acinos p̄ uindemiatōres. In benedictione dī et ipse spauit. et quasi qui uindemiat repleui torcular: Respice qm̄ n̄ soli in laboraui: s̄ omnibz exquirentibz disciplinā. Audite me magnati et omnes populi: et rectores ecclie auribz percipite. filio et mulieri fr̄i et amico n̄ des potestātē sup te in uita tua. et n̄ dederis alius possessionē

tuam: ne forte peniteat te. et depreceris pilis. Dum adhuc supes et aspuras: n̄ immutabit te om̄s caro. Melius ē enim ut filij tui te rogent: quā te respicere in manū filiorū tuorū. In omnibz opibz tuis p̄cellens esto: ne dederis maculā in glām tuā. In die cōsummationis dierū uite tue et in tempore exitus tui: distribue hereditatē tuam.

Cibaria *lxxxviii. De disciplina seruorum* et iuga et onus asino: panis et disciplina et opus seruo. Operatur in disciplina: et querit requiescere. Laxa manu illi: et querit libertatē. Jugu et lorum curuant collū durū: et seruū inclinant opationes assidue. Seruo maliuolo torura et compedes: mitte illū in opationē ne uacet. Multā enī maliciā docuit ociositas. In opa constitue eū: sic enī condecet illū. Quod si n̄ obaudiret curua illū compedibz: et n̄ amplifikes sup o nē carnē. Verū sine iudicio nichil facias q̄ ue. Sic ē seruus: sic ē quasi anima tua. Quasi fr̄m sic eum tracta: qm̄ in sanguine anime comparasti eū. Si lesens illū inuulst. in fugam conuertet: et tollens discessit que queris. Et in qua uia queras illū nescis.

Vana spes et mendaciū *xc. De somnijs*: insansato uiro: et somnia extollunt imprudentes. Quasi qui apprehendit umbrā et p̄sequit uentū: sic et qui attendit ad uisa mendacia. Hoc scdm̄ hoc uisio somniorū: ante faciē hominis similitudo alteri⁹ hominis. Ab immundo qd̄ mundabit: et a mendace quid uerū dicit. *xcv.*

Diuinatio erroris et auguria mendacia et somnia malefactorū uanitas ē: et sic parturientis cor tuū phantasias parturunt: nisi ab altissimo fuerit emissa iustitatio. Et dederis in illis cor tuū: multos enī errare fecerunt somnia. et excederunt spantes in illis. Sine mendacio consummabitur

uerbū. et sapientia in ore fidelis cōplanabit.
 Qui n̄ temptat̄ ē quid scit. Vir in multis ex
 ptus cogitabit multa. et qui multa didicit
 enarrabit intellectū. Qui n̄ ē exptus pauca
 recognoscit. qui autē in multis factus est.
 multiplicabit maliciā. Qui temptatus n̄
 ē. qualia scit. et qui implantat̄ ē. abunda
 ut nequitia. Multa uidi enarrando. et plu
 rimas uerborū consuetudines. Aliquociens
 usq; ad mortē pictat̄ sum horū causa. et
 liberat̄ sum grā dī. **xxii. De timentibz:**

Spc̄ timentū dñm querit̄. et in **deum.**
 respectu illi benedicit̄. Sp̄s enī illoꝝ in sal
 uantē illos. et oclī dī in diligentes se. Qui
 timent dñm nichil trepidabit et n̄ pauebit.
 qm̄ ipse ē spes ei. Timent̄ dñm beata ē
 anima ei. et ad quē respicit et qui ē forci
 tudo eius. Oculi dñi sup̄ timentes eū. pro
 tector potentie firman̄tū uirtutis. tegm̄
 ardoris et umbraculū meridiani. Depca
 tio offensionis et aduictorū casus. exaltans
 animā et illuminans oclōs. dans sancta
 tem et uitā et benedictionē. **xxiii. De**

Iomolans et iniquo **oblacione iniqua.**
 Oblatio ē maculata. et n̄ sunt bene placitę
 sublannationes iniustoz. Dñs solus susti
 nentibz se in uia ueritatis et iusticie. Do
 na iniquoz n̄ pbat̄ altissimi. nec respicit in
 oblacionibz iniquoz. nec in multitudine
 sacrificioꝝ cōm̄ppiciabit̄ peccatis. Qui of
 fert sacrificiū ex substantia paupum. quasi
 qui uictimat̄ filiū in conspectu patris sui.
 Panis egentū uita paupis est. qui defraudat̄
 illū homo sanguinis ē. Qui aufert in sudo
 re panē. quasi qui occidit proxmū suū.
 Qui effundit sanguinē et qui fraudē facit
 mercenario. fr̄s sunt. Unus edificans et
 unus destruens. qđ potest illis nisi labor.
 Unus orans et unus maledicens. cui uo
 cem exaudiet d̄s. Qui baptizat̄ a mortuo

et uerū tangit eum. quid p̄ficat̄ lauatio illi.
 Sic homo qui ieiunat in peccatis suis et te
 rum eadē faciens. quid p̄ficat̄ humiliando
 se. Oracionē illius quis exaudiet. **xxiiii.**

Qui c̄seruat **De disciplina custodiendę legi.**
 uerbum. multiplicat oracionē. Sacrificiū
 salutare attendere mandatis. et discedere
 ab omni iniquitate. et p̄p̄tationē saluta
 re sacrificijs sup̄ iniusticias. et dep̄catio p̄
 peccatis recedere ab iniusticia. Retribuet
 grām qui offert simulaginē. et qui facit in
 sc̄d̄iam offert sacrificiū. Beneplacitū ē dño.
 recedere ab iniquitate. Non apparebis an
 te conspectū dī uacuius. Hec enī omnia.
 p̄pter mandatū dī fiunt. Oblatio iusti in
 pinguat̄ altare. et odor suauitatis ē in con
 spectu altissimi. Sacrificiū iusti acceptū est.
 et memoriā eius n̄ obliuiscet̄ dñs. Bono a
 nimo glām redde deo. et n̄ minuas p̄mici
 as manuū tuarū. In omni dato hylarem
 fac uultū tuū. et in exultatione sc̄ifica
 decimas tuas. Da altissimo sc̄d̄m̄ datū ei.
 et in bono oculo adinventionē facto ma
 nuum tuarū. qm̄ dñs retribuens ē. et septies
 tantū reddet tibi. Noli offerre munera
 praua. n̄ enim suscipiet illa. Et noli inspicere
 sacrificiū iniustū. qm̄ dñs iudex ē. et n̄ est
 apud illū glā p̄sonę. Non accipiet dñs p̄so
 nā in paupe. et p̄cationē lesi exaudiet. Non
 despiciet preces pupilli. nec uiduā si effun
 dat loquelā gemitus. Nonne lacrime ui
 dug ad maxillā descendunt. et exclama
 tio eius sup̄ deducunt̄ eas. A maxilla enī
 ascendunt usq; ^{ad} celū. et dñs exauditor n̄ de
 lectabit̄ in illis. Qui adorat dñm in oblec
 tatione. suscipietur. et p̄catio illi usq; ad
 nubes p̄pinquabit. **xxv.** **O**ratio
 humiliantis se nubes penetrabit. et donec
 p̄pinquet n̄ consolabitur. et n̄ discedet
 donec aspiciat altissimū. Et dñs n̄ longa

bit sed iudicabit iustos et faciet iudicium.
et fortissim^o n̄ habebit in illis patientiam.
ut contribulet dorsū ipsorū et genibz red-
det undictā. donec tollat plenitudinē sup
borū et ceptra iniquorū contribulet. donec
reddat hominibz scdm̄ actus suos. et scdm̄
opa adē et scdm̄ p̄sumptionē illi^o. donec
iudicet iudiciū plebis sue. et oblectabit iustō
misericōdia sua. **xxvi. Deprecatio ad deo.**

Speciosa misericōdia dī in tempore t̄bulationis!
quasi nubes pluuie in tempore siccitatis.
Misere n̄ d̄s omnū et respice nos. et ostē-
de nobis lucē misericōrdiā tuarū. et im-
mitte timorē tuum sup gentes que n̄ ex-
quisierunt te. et cognoscant q̄a n̄ est d̄s
nisi tu. ut enarrent magnalia tua. Al-
leluia manū tuā sup gentes alienas. ut
uideant potentia tuā. Sicut enī in conspe-
ctu eorū sanctificatus es in nobis. sic in con-
spectu n̄rō magnificaberis in illis. ut cog-
noscat te sicut et nos agnouim^o. qm̄ n̄ ē
d̄s p̄ter te dñe. Innoua signa. et immūta
mirabilia. Glorifica manū. et brachium
dextrum. Excita furorē. et effunde iram.
Excolle aduersariū. et afflige inimicū. Fe-
stina temp^o. et memento finis. ut enar-
rent mirabilia tua. In ira flāme deuore
tur qui saluat. et qui pessimant plebē
tuā. inueniant p̄dicationē. Contere caput
p̄ncipū inimicorū dicentū. n̄ ē aliis p̄ter
nos. Congrega omnes tribz iacob. et cognos-
cant quia non ē d̄s nisi tu. ut enarrent
magnalia tua. et hereditabis eos sicut ab
inicio. **xxvii.** Misere plebi tue sup
quā inuocātū ē nomen tuū. et isrl̄ quē coe-
quasti p̄mogenito tuo. Misere ciuitati
sancificationis tue iherl̄m̄. ciuitati requiei tue.
Reple sion inenarrabilibz uirtutibz tuis.
et gl̄a tua ppl̄m̄ tuū. Da testimoniū quia
ab inicio creaturę tue sunt. et suscita

p̄cationes. quas loquuti sunt in nomine
tuo p̄phete priores. Da mercedem sustinen-
tibz te ut p̄phete tui fideles inueniantur.
et exaudi orationes seruoꝝ tuorū. Scdm̄ be-
nedictionē aarōꝝ da populo tuo. et dirige
nos in uia iusticie. et sciāt om̄s qui inha-
bitant t̄ram. quia tu es d̄s conspectos selorū.
Omne escam manducabit uenter. et ē cib^o
cibo melior. Fauces contingunt cibū fer-
re. et cor insensatum uerba m̄dacia. Cor
prauū dabit tristitia. et homo pitus resistit
illi. Omne masculinū excipiet mulier. et est
filia melior filia. Species mulieris exhy-
lat faciē uiri sui. et sup omnē concupiscen-
tiam hominis supducet desiderū. si est lin-
gua citationis et mitigationis et misericō-
dię. non ē uir illi^o scdm̄ filios hominū. Qui pos-
sidet mulierē bonā inchoat possessionem.
aditrouū scdm̄ illum ē. et columna et req̄-
es. Vbi non ē sc̄pis diripiet possessio. et ubi
n̄ ē mulier gemiscit egens. Cui credit q̄n̄
habet nidū. et deflectens ubicumq; obscu-
rauerit. quasi succinē latro exiens de ci-
uitate in ciuitatē. **xxviii.** Omnis
amicus dicit. et ego amicitia copulauī.
s; ē amicus solo nomine amicus. Nonne tu
sticia mē usq; ad mortem. Sodalis autē te
amicū ad inuicem conuicent. Opresump-
tio nequissima unde creata es. Coopre
aridam malicia et dolositate illi^o. Sodalis
amico contocundat in oblectatione. et in
tempore t̄bulationis aduersarius erit.
Sodalis amico condolet causa uentris. et
contra hostē accipiet scutū. Non obtundit
caris amicus tuus in animo tuo. et n̄ in me-
mor sis illi^o in opibz tuis. Noli consiliari
cū socero tuo. et a zelantibz te absconde
consiliū. Omnis consiliari^o p̄dit cōsiliū.
s; ē consiliari^o in semetipso. A consiliario
serua animā tuā. p̄r̄ sc̄to q̄ sit illius

necessitas. et ipse enim animo suo cogitabit. ne forte mittat sudē in tēram et dicat tibi. bona ē uita tua. et stet e contrario uidere quid ē eueniat. *xxviii. Cū singulis quē tērandū sit.*

Cum uiro irreligioso tracta de scitāte. et cum in iusto de iusticia. et cum muliere de his que emulatur. cum timido de bello cum negociatore de traiectione. cum empore de uenditione. cum uiro liuido de graijs agendis. cū impio de pietate. cū inbonesto de honestate. cū opario agrīo de omī ope. cū opario annuali de consummatione anni. cū seruo pigro de multa opatione. *e.*

Non attendas his in omī consilio. sed cum uiro scō assiduius esto. quēcumq; cognoueris obseruantē timorē dī. cui anima ē scdm animā tuā. Quicūq; acubauerit in tenebris nō condolebit t. et cor boni consily statuet tēcū. Non ē enī t. aliud pl' illo. *ei.*

Anima uiri scī enunciat aliquando uera. quā septe cecum spectores sedentes in excelso adspeculandū. Et in his omnib; deprecare altissimū. ut dirigat in ueritate uia tuā. Ante omīa opa uerbū uerax pcedat te. et ante omne actum consiliū stabile. Verbū nequā immutabit cor. Quatuor partes oriunt. bonū et malū. uita et mors. et dnārix illoz ē assidua lingua. Vir p̄caus multos cruduit. et anime sue suauis ē. *locutioē.*

Qui sophisticat eū. *De sophistica & uersuta* loquitur odibilis ē. omni re defraudabitur. Non enim data ē illi a dño grā. omni enī sapientia defraudat' ē. Est sapiens anime sue sapiens. et fruct' sens' illi' laudabilis. Vir sapiens plebē suā cruduit. et fruct' sensus illi' fideles s̄. Vir sapiens i plebit' benedictionib; et uidentes illū laudabunt. Vita uiri in numero dierū. dies autē istī innumerabiles sunt. Sapiens in

populo hereditabit honore. et nom' illius erit uiuent' in cēnum. fili in uita tua tēpta annū tuā. et si fuerit nequā. nō des illi potestare. Non enim omīa omib; expediunt. et nō omni anime omne genus placet. Noli auud' ēē in omni epulatione. et nō te effundas sup omne escam. In mutas enī escis erit infirmitas. et auditas appropinquabit usq; ad colerā. Ppter crapulā multi obierūt.

Honora medicū ppter necessitatē. *medico.* etenim illū creauit altissim'. A deo ē enī oīs medela. et a rege accipiet donationē. Disciplina medici exaltabit caput illi. et in cōspectu magnatoz collaudabit. Altissim' creauit de terra medicinā. et uir prudens nō abhorret in illis. Nonne a ligno indulsata ē aq' amara. Ad agnitionē hominū uirtus illoz. et dedit hominib; scientiā altissim'. honora ri in mirabilib; suis. In his curans mitigabit dolore. et ungentari' faciet pigmenta suauitatis. et unctiones conficiet sanitatis. et nō consummabunt' opa ei'. pax enim dī sup facie terre. *e. iii. De oratio dñi i tēpō infirmitatis.*

Fili in tua infirmitate nō despicias te ipsū. sed ora dñm et ipse curabit te. Auerte a delicto et dirige manū. et ab omī delicto munda cor tuū. Da suauitatē et memoriā simluginis. et impingua oblationē et da locum medico. etenim illū dñs creauit. et nō discedat a te quia opa ei' s̄ necessaria. Est enī temp' quando in manib; eoz incurras. Ipsi ū dñm deprecabunt. ut dirigat requiē corū et sanitatē ppter consulationē eoz. Qui delinguit in conspectu ei' q' fecit cū. incidat in manus medici. *e. v. De exeg. viii. c.*

Fili in mortuū. p̄duc lacrimas. et quasi dirapassus incipe plorare. et scdm iudiciū contege corpus illi. et nō despicias sepulturā illi. Prop̄t delaturā autē amare fer' luctū

illius tunc die et consolare propter tristitiam: et fac
luctum secundum meritum eius uno die uel duobus
propter detractionem. A tristitia enim festinat
mors et cooperiet uirtutem: et tristitia cordis
flectit ceruicem. In abductione permanet tri-
sticia: et substantia inopis secundum eorum. Non
dederis in tristitia cor tuum. scilicet repelle eam a te:
et memento nouissimorum. Noli obliuisci neque
enim est conuersio: et huic nichil proderis et te
ipsum pessimabis. Menor esto iudicij mei
sic enim erit et tuum in heri et tibi hodie.

In requie mortui requiescere fac memoriam
eius: et consolare illum in exitu spiritus sui. Sa-
pientiam scribe in tempore uacuitatis: et qui
immorat actu sapientiam percipiet. quia sa-
pientia replebitur. Qui tenet aratrum et qui
glorietur in iaculo stimulo boues agitatur. et
conuersatur in opibus eorum: et narratio eius in filijs
taurorum. Cor suum dabit aduersandos sulcos:
et uigilia eius in sagina uaccarum. **cvi. de fin**

Sic omnis faber et architectus glis artificibus.
qui noctem tanquam diem transigit. qui scul-
pit signacula sculptura et assiduitas eius
uariat pigmenta. cor suum dabit in similitudi-
ne picture: et uigilia sua perficit opus. Sic fa-
ber ferrari sedens iuxta incidem et confide-
rans opus ferri. uapor ignis uret carnes eius.
et in calore fornacis concertatur. Vox mallei
innouat aures eius: et contra similitudinem
uasis oculi eius. Cor suum dabit in consummati-
one operum: et uigilia sua ornabit in per-
fectione. Sic figulus sedens ad opus suum. conu-
tens pedibus suis rotam. qui in sollicitudinem
positus est semper propter opus suum: et innumera
est omnis operatio eius. In brachio suo formabit
luctum: et ante pedes suos curuabit uirtutem
suam. Cor suum dabit ut consummet lintio-
nem: et uigilia sua mundabit fornacem. Omnis
ibi in manibus suis spauentur: et unusquisque
in arte sua sapiens est. Sine his omnibus non

edificat ciuitas. et non inhabitabunt neque in
ambulabunt: et in ecclesiam non transibunt. In
percella iudices non sedebunt. et testamentum
iudicij non intelligunt. neque palam facient
disciplinam et iudicium. et in parabolis non inue-
nientur. sed creaturam eam confirmabunt. et
deprecatio illorum in operatione artis: accedunt
dantes animam suam et conquirentes in lege
altissimi. **cvi. Desapienter.** Sapi-
entiam omnium antiquorum exquiret sapiens.
et in prophetis uocabitur. Narrationem uerborum no-
minatorem conseruabit: et in ueritatibus
parabolarum simul introibit. Occulta per-
bitorum exquiret: et in absconditis parabola-
rum conuersabitur. In medio magnatorum
ministrabit: et in conspectu principis appa-
rebit. In terra alienigenarum gentium transi-
bit. Bona enim et mala in nouibus temp-
tabit. Cor suum tradet ad uigilandum diluculo
ad dominum qui fecit illum: et in conspectu al-
tissimi deprecabitur. Apertus os suum in oratione:
et pro delictis suis deprecabitur. Si enim dominus ma-
gnus uoluerit. **cvi. p. intelligere**
replebit illum: et ipse tanquam ymbres
mittet eloquia sapientie sue: et in oratio-
ne confitebitur domino. Cuius duxerit consili-
um eius et disciplinam: et in absconditis suis
consiliabitur. Ipse palam faciet disciplinam doc-
trine sue: et in lege testamenti domini gloria-
bitur. Collaudabunt multi sapientiam eius:
et usque in seculum non delebitur. Non recedet me-
moria eius: et nomen eius requirerit a generati-
one in generationem. Sapientiam eius enarra-
bunt gentes: et laudem eius enuntiabit ec-
clesia. Si permanserit nomen derelinquet ple-
quam mille: et si requierent proderit illi.
Adhuc consiliabor ut enarrem: ut furore
eius repletus sum. In uoce dicit. Obaudite me
domini fructus: et quasi rosa plantata super
ruos aquarum fructificata. Quasi libanum

odore suavitatis habere. florete flores quasi
 lilium dact odore et frondete in gratiam et col
 laudate canticum. et benedicite dominum in operibus
 suis. Dact nonnumquam et magnificentiam. et confi
 temini illi in voce labiorum vestrorum. in canticis
 labiorum et cycharis. et sic dicatis in confessione.
 Opa domini universa bona valde. In verbo eius
 stetit aqua sicut congeries. et in sermone oris
 illius sicut exceptoria aquarum. quoniam in precepto
 ipsius placet sit. et non est minoratio in salute
 illius. Opa omnis carnis coram illo. et non est quequam
 abscondita ab oculis eius. A seculo usque in seculum
 respicit. et nichil est mirabile in conspectu eius.
 Nichil est dicere quid est hoc aut quid est illud.
 omnia enim in tempore suo querentur. Bene
 dictio illius quasi fluvius mundavit. et quomodo
 cataclismum aridam inebnavit. sic ira ipsius
 gentes que non exquisierunt eum hereditabit.
 Quomodo conuertit aquam in siccitatem et siccata
 est terra. et uis illius uis illorum directe fecit. sic pec
 catoribus offensiones in ira eius. Bona bonis
 creata sunt ab inicio. sic nequissimi bona
 et mala. **cxviii. Vita hominis substantia.**

I sicuti necessarie rei vite hominum aqua. ig
 nis. et ferrum. lac. et panis simulagineus.
 et mel. et botrus uis. et oleum et uestimantum.
 Hec omnia sanctis in bonis. sic et impiis et
 peccatoribus in mala conuertentur. Sed spiritus qui
 adiudicatum creati sunt. et in furore suo con
 firmaverunt tormenta sua. In tempore. confir
 mationis effundent uirtutes et furore eius qui
 fecit illos confundent. Ignis grando fa
 mes. et mors. omnia hec ad uindictam creata
 sunt. Bestiarum dentes et scorpionum. et serpentes.
 et romphea uindictans in eternum ipsos.
 In mandatis eius epulabuntur. et super terram
 in necessitate preparabuntur. et in temporibus
 suis non preterient uerbum. Propterea ab inicio
 confirmatus sum et confirmatus sum. et cogitavi
 et scripta dimisi. Omnia opera domini bona. et

omne opus hora sua subministrabit. Non est dicere
 hoc illo nequius est. omnia enim in tempore suo
 comprobabuntur. Et nunc in omni corde et ore
 collaudate et benedicite nomini domini. **cx.**

Occupatio magna creata est omnibus hominibus. et
 uigilantia graue super filios adam. adiecit de uen
 tre matris eorum usque in diem sepulture in ma
 tre omnium. Cogitationes eorum et timor cor
 dis. adinuentio expectationis et dies finiti
 onis. residentes super sedem gloriosam usque ad hu
 miliatum in terra et cinere. ab eo qui uicem ta
 cuncto et portat coronam usque ad eum qui coopi
 tur lino crudo. furor. zelus. tumultus. fluctua
 tio et timor mortis. iracundia pseruans. et
 contentio. et in tempore refectionis in cubili
 somno noctis immutat scientiam eius. modicum
 tanquam nichil in requie. et ab eo in somnis qua
 si in die respectus. concubatus est in uisu cordis
 sui. tanquam qui euaserit in die belli. In tem
 pore salutis sue exurret. et ammirans ad
 nullum timorem. cum omni carne ab homi
 ne usque ad pecus. et super peccatores septuaginta.
 Ad hec mors. sanguis. contentio et romphea.
 oppressiones famis. et contentio. et flagella.
 Super unguos creata sunt hec omnia. et propter
 illos factus est cataclismus. Omnia enim que de terra
 sunt. in terram conuertentur. et aqua omnis in ma
 re conuertentur. Omne munus et iniquitas
 delebitur. et fides in seculo stabit. Substantia
 mustorum sicut fluvius siccabitur. et sicut tonitruum
 magnum in pluuia personabunt. In aperiendo
 manus suas letabitur. sic per uicarios in consumma
 tione tabescent. Sepores impiorum non multipli
 cabunt ramos. et radices immunde super cacu
 men petrosu sonant. Super omnem aquam uiri
 ditas. et ad horam fluminis ante omnem fe
 num euellet. Gratia sicut paradysus in benedi
 ctionibus. et misericordia in seculo permanet. Vita sibi
 sufficientis operarij condulcabitur. et in ea inue
 nies thesaurum filii. Edificatio ciuitatis con

firmabit nomen. et sup hanc mulier immaculata computabit. Vini et musica letificant cor. et sup utraq; dilectio sapientie. Tybis et psalterii suauē faciunt melodyā. et sup utraq; lingua suauis. Grām et specie desiderabit oculus tuus. et sup hoc uiridescationes. Amic⁹ et sodalis in tempore conuenientes. et sup utrosq; mulier cum uiro. frēs in adiutorii in tempore tribulationis. et sup eos misericordia liberabit. Aurum et argentū et constitutio pedū. et sup utriq; consiliū beneplacitū. Facultates et uirtutes exaltant cor. et sup hec timor domini. Non ē in timore dñi minoratio. et n̄ ē in eo querere adiutorii. Timor dñi sicut paradysus benedictionis. et sup omnem gloriā opuerunt illi. **cx. De indigentia misera.**

Fili in tempore uitę tue ne indigeas. melius ē enim mori quā indigere. Vir respiciens in insam alienā. n̄ ē uita eius in cogitatione uicidus. Alit enim animā suā cibis alienis. Vir autē disciplinatus et eruditus. custodiet se. In ore imprudentis condulcabit inopia. et in uentre eius ignis ardebit. **cx. De me**

Omnes. quā moria et iudicio mortis.
Omnata ē memoria tua homini pacē habenti in substantiis suis. uiro quieto et cui uis directę sunt in omnib;. & adhuc ualenti accipe cibū. Omnis bonū ē iudiciū tuū homini indigenti. & qui minorat uirib;. defecto etate et cui de omnib; cura ē. et incredibili qui potit sapientiā. Noli metuere iudiciū mortis. memento que ante te fuerūt. et que sup uentura sunt t̄. Hoc iudiciū a dño omni carni. et quid supueniet in beneplacito altissimi. siue decē. siue centū. siue mille anni. Nō ē enim in inferno accusatio uitę. filij abhominatiōnū fiunt filij peccatorū. et qui conuersantur sec⁹ domos impiorū. filiorū peccatorū piet hereditas. et cum semine illoꝝ as scortitas obprobrii. De patre impio grunēt

filii. qm̄ propter illum sunt iobprobrio. De uobis iuri impij. q̄ dereliquistis legē dñi altissimi. Et si nati fueritis in maledictione nascemini. et si mortui fueritis. in maledictione erit pars uirā. Omnia que de terra sunt in terram conuertent. sic impij a maledictio ipdicationē. Lucet hominū in corpore ipforū. nomen autē impioꝝ delebit. Curā habe de bono nomine. hoc tñ magis pmanebit t̄ quā mille thesauri magni p̄ciosi. Bone uite numer⁹ dierū bonū autē nom̄ pmanebit in tuo. Disciplinā in pace conseruate filij. Sapientia tñ abscondita et thesaur⁹ inuisus. que utilitas in utrisq;. Melior ē homo qui abscondit stulticiā suā. quā homo qui abscondit sapientiā suā. Verumtamen reueremini in his que pcedunt de ore meo. n̄ est enī bonū omnē irreuerentiā obseruare. et n̄ omnia omnib; bene placent in fide. **cxiii. Ab omnib; uicys declinandū.**

Erubescite patrē et matrē de fornicatione. et a p̄sidente & a potente de mendacio. a principe et a iudice de delicto. a synagoga et plebe de iniquitate. a socio et amico de iniusticia. de loco in quo habitas de furto. de ueritate dī et testamto. de discubito in panib;. et ab offuscatione dati et accepti. a salutantib; de silentio. a respectu mulieris fornicarię et ab auerfioē uultus cognati. Ne auras faciē a primo tuo. et ab auerfioē parte et n̄ restitendo. Ne respicias mulierē alieni iuri. et ne serueris ancillā eius. neq; steteris ad lectū eius. Ab amicis de sermonib; impiorū. et cum dederis ne impyeres. **cxiiii.** **R**oy duplices sermonē audite de reuelatione sermonis absconditi. et eris uere sine confusione. et inuenies grām in conspectu omnib; hominū. Ne p̄ his omnib; confundaris. ne accipias psonā ut delinquas. De lege

altissimi & testamento. & de iudicio iustifica
re impiū. de uerbo socioꝝ et uatorꝝ. et de
datione hereditatis amiceꝝ. de equalitate
statuꝝ et ponderū. de acquisitione multo
rū et paucoꝝ. de corruptione emptionis
& negociatorꝝ. et de multa disciplina filio
rū et seruo pessimo. latus sanguinare. Su
p mulierē nequā. bonū est signū. Vbi ma
nus multę sunt clauide. et quodcumq;
trades numerā et appende. datū ū et ac
ceptū omne describe. **cxv.** **O**e disci
plina insensati & fatuꝝ. & de seniorib; qui iu
dicant ab adolescentib; et cris erudit in omib;
et pbabilis in conspectu omnū uirorū. filia
patris abscondita ē uigilia. et sollicitudo eius
auferet somnū. ne forte in adolescentia sua
adultera efficiat. et commorata cum uiro
odibilis fiat. nequando polluat inuirmi
tate sua. et in paternis suis grauida inue
niat. ne forte cum uiro emorata transgre
diat. aut certe sterilis efficiat. Sup filiam
luxuriosa confirma custodia. nequando fa
ciat te in obpbrū uenire inimicis. a de
tractione incuitate et obiectione plebis.
et confundat te in multitudine populi.
Omni homini noli intendere in specie. et in
medio mulierū noli commorari. De uestimtis
enim pcedit tinea. et a muliere iniquitas
uir. Oclio ē iniquitas uiri. quā benefaciēs
mulier. et mulier confundens in obpbrū.
Memor ero g opum dñi. et que uidi annun
ciabo. In sermonib; dñi opa eius. Sol illumi
nans p omnia respicit. et glā dñi plenum
ē opus eius. **cxvi.** **N**omne dñs fecit scōs
enarrare omnia mirabilia sua. que confirma
bit dñs ompe stabili in glā sua. Abyssum
et cor hominū inuestigabit. et in astutiā il
loꝝ excogitabit. Cognouit enim dñs omnē
scientiā et inspicit in signū sui. annunc
ans que p̄ceterunt. et que supuentura

sunt. reuelans uestigia occultorū. Non pre
terit illū omnis cogitat. et n̄ abscondit se ab
eo ullus sermo. Magnalia sapientię suę de
corauit. que ē ante sc̄m et usq; in sc̄m. Ne
q; adiectum ē neq; minuit. et n̄ eget alicui
consilio. Quam desiderabilia omnia opa ei?
et tanquā scintilla que ē considerare. Omnia
hec uiuent et manent in sc̄m. et in omni
necessitate omnia obaudiunt ei. Omnia
duplicia contra unū. et n̄ fecit quicquā deef
se. Vnicuiusq; confirmabit bona. et quis sa
ciabit iudens glām eius. **cxvii. Laus Saturni.**
Altitudinis firmitatis pulchritudo eius.
Species celi in uisione glē. Sol in aspectu
annunciāns exitū. uas ammirabile opus ex
celsi. in meridiano exiit terra. et in conspe
ctu ardoris eius quis poterit sustinere. Fox
nacē custodiens in opib; ardoris. tripliciter
sol exirent montes. radios igneos ex sufflās.
et resurgens radius eius oboccat oclōs. Mag
nus dñs qui fecit illū. et in sermonib; eius
festinauit iter. Luna in omnib; in tēpore
suo. ostensio temporis et signū sui. Luna
signū diei festi. luminare qd minuit in cō
summatione in̄sis. sedm nom̄ eius ē. cres
cent ammirabilē in consummatione. va
castroz in excelsis. in firmamento celi resplen
dens glōsa. Species celi glā stellarū. mun
dū illuminans in excelsis dñs. In uerbis
sc̄is stabunt ad iudiciū. et n̄ deficient
in uigilijs suis. Vide arcum. et benedic q
fecit illum. latet speciosus ē i splendore suo.
Gyrauit celum in circuitu glē suę. manus
excelsi apuerunt illū. Impio suo accelerauit
nuē. et accelerat choruscationes emittere
iudicij sui. p̄p̄ta apti sunt thesauri. et euo
lauerunt nebule sicut aues. In magnitu
dine sua posuit nubes. et confracti sunt la
pides grandinis. In conspectu eius commo
uebunt montes. et in uoluntate ei asp̄ra

bit noctibus. Vox contrarii ei uerberauit terram. tempestas aquilonis et congregatio spiritus. et sicut auis deponens ad sedendum asparget niuem. et sicut locusta demergens descendus eius. Pulchritudinem coloris eius ammirabit oculus. et super ymbrem eius expauescit cor. Celum sicut sal effundet super terram. et dum gelauerit fiet tanquam cacumina tribuli. frigidus uentus aquilo flauit. et gelauit cristallus ab aqua. Super omnem congregationem aquarum requiescit. et sicut lorica induit se aquis. et deuorabit montes et exuret desertum. et extinguet uiride sicut ignem. Medicina omnium in festinatione nebule. ros obuians ab ardore ueniens humilem efficit eum. In sermone eius siluit uentus. cogitatione sua placabit abyssum. et plantabit illum dominus ihesus. Qui nauigat mare enarrat pericula eius. et audientes auribus non ammirabunt. Illic preclara et mirabilia opera. uaria genera bestiarum et omnium pecorum. et creatura beluarum. Propter ipsum resummat est itineris finis. et in sermone eius composita sunt omnia.

Multa dicimus et deficiamus uerbis. resummatio autem sermonum ipse est in omnibus. Stantes ad quid ualebimus. Ipse enim omnipotens super omnia opera sua. terribilis dominus et magnus uehementer. et mirabilis potentia ipsi. Glorificantes dominum quantumcumque potueritis. super ualebit adhuc. et ammirabilis magnificentia eius. Benedicentes dominum exaltate illum quantum potestis. maior est enim in laude. Exaltantes se uer plerumque uirtute. ne laboreat. non enim puer metis. Quis uidit eum et enarrabit. et quis magnificauit eum sic est ab initio. Multa abscondita sunt maiora his. pauca enim uidimus opum eius. Omnia autem dominus fecit. et per agentibus dedit sapientiam. **Laus patrum. cxviii.**

Laudemus uiros gloriosos. et parentes nostros. in generatione sua. Multam gloriam fecit

dominus magnificentia sua a seculo. Dominantes in potestatibus suis. homines magni uirtute et prudentia sua predicta. nunciantes in prophetis dignitate prophetarum. et impantes in presentia populo. et uirtute prudentie populis sanctissima uerba. impuente a sua requirentes modos musicos. et narrantes carmina scripturarum. homines diuites in uirtute. pulchritudinis studium habentes. pacificantes in domibus suis. Omnes istam generationibus gentis sue. gloriam adepti sunt. et in diebus suis habent in laudibus. Qui de illis nati sunt. reliquerunt nomen narrandi laudes eorum. Et sunt quorum non est memoria. perierunt quasi qui non fuerunt. et nati sunt quasi non nati. et filii ipsorum cum illis. Sed illi uiri misericordie sunt. quorum pietates non defuerunt. et cum semine ipsorum perseuerat bona hereditas. et nepotum illorum semen in testamento stetit et filiorum ipsorum. Propter illos usque in eternum manet semen eorum. et gloria eorum non derelinquet. Corpora ipsorum in pace sepulta sunt. et nomen eorum uiuit in generationes et generationes. Sapientiam ipsorum narrent populi. et laudem eorum nunciet ecclesia. **cxviii.**

Enoch placuit deo et tras latus est in paradysum. ut det gentibus sapientiam. **cxix.** **N**oe inuentus est perfectus iustus. et in tempore iracundie factus est reconciliatio. Ideo dimissum est reliquum terre. cum factum est diluuium. Testamenta seculi posita sunt apud illum. ne deleri possit diluuium omnis carnis.

Abraham magnus pater multorum. **ccxi.** dominus gentium. et non est inuentus similis illi in gloria. qui conseruauit legem excelsi. et fuit in testamento cum illo. In carne eius stare fecit testamentum. et in temptatione inuentus est fidelis. Ideo iure iurando dedit illi gloriam in gente sua. crescere illum quasi terram cumulum. et ut stellas exaltare seminem eius. et heredi

tari illos a mari usq; ad mare. et a flumine usq; ad terminos terre. **xxxii** Et ysaac eode fecit modo. ppter abraham patre ipse. Bene

xxxiii dictione omnium gentium dedit illi. **E**t testamentum confirmavit sup caput iacob. Agnovit eum in benedictionibus suis. et dedit illi hereditate. et divisit ei parte in tribus. duo decim. et conservavit illi homines misericordie. inveniunt gratiam in oculis omnis carnis. **cx**

Dilectus a deo et hominibus moyses. cuius **xiii** memoria in benedictione est. Simile illum fecit in gloria sanctorum. et magnificavit eum in timore iuniorum. in verbis suis monstra placavit. Glorificavit illum in conspectu regum. et iussit illi coram populo suo. et ostendit illi gloriam suam. In fide et levitate ipsius semper fecit illum. et elegit illum de omni carne. Audiuit enim eum et voce ipsius. et induxit illum in nube. et dedit illi ad precepta. et legem vite et discipline. docere iacob testamentum et iudicia sua israel. **cxv**

Excellsum fecit aaron frater eius. et simile sibi de tribu levi. statuit ei testamentum eternum. et dedit illi sacerdotium gentis. et beatificavit illum in gloria. et circumcinxit illum zona glorie. Induit illum stola glorie. et coronavit illum in uasis virtutis. Circum pedes et femoralia et humerale posuit ei. et circumxit illum in tinnabulis aureis plurimis in gyro. dare sonitum in incessu suo. auditum facere sonitum in templo. in memoria filijs gentis sue. stola sancta auro et iacinto et purpura. opus textile viri sapientis iudicio et ueritate preclara. torto cocco opus artificis. gemmis preciosis figuratis in ligatura auri et opere lapidarii. scriptas in memoria. secundum numerum tribuum israel. Coronam auream super mitram eius expressam signo sanctitatis. gloria honoris et opus virtutis. Desideria oculorum ornata sic pulchra. ante ipsum non fuerunt talia. usque ad originem. Non inducus est alieni

gena aliquis. sed tantum filij ipsius soli et nepotes eius. Per omne tempus sacrificia ipsius consummata sunt igni cotidie. Complevit moyses manum eius. et unxit illum oleo sancto. factum est illi in testamentum eternum et seminum eius sicut dies celi. fungi sacerdotio. et habere laudem. et glorificari populum suum in nomine suo. Ipsum elegit ab omni iuente. offerre sacrificium deo. incensum et bonum odorem. in memoriam placere pro populo suo. Et dedit illi in preceptis suis potestatem. in testamentis iudiciorum docere iacob testimonia. et in lege sua lucem dare israel. Quia contra illum steterunt alieni. et propter inuidiam circumdederunt illum in deserto homines qui erant cum dathan et abiron. et congregatio chore in iracundiam. Vidit dominus deus et non placuit illi. et consumpti sunt in impetu iracundie. fecit illis monstra. et consumpsit eos in flamma ignis. Et addidit aaron gloriam. et dedit illi hereditatem. et premissas fructuum terre. divisit illi. Panem ipsis in premissis paravit in sacerdotium. Nam sacrificia domini edent que dedit ipsi et semini eius. Ceterum in terra gentes non hereditabit. et pars non est illi in gente. Ipse enim pars eius est hereditas. **cxvi**. **F**ines filij eleazarum circumcisus in gloria. mutando ipsum in timore dei et stare in reuerentia gentis. in bonitate et a laetitate anime sue placuit deo israel. Ideo statuit ad illum testamentum pacis. principem sanctorum et gentis sue. ut sit illi et seminum eius sacerdotum dignitas in eternum. Et testamentum dauid regi filio iesse. de tribu iuda hereditatem ipsi et semini eius. ut daret sapientiam in cor nostrum. iudicare gentem suam in iusticia. ne abolerentur bona ipsorum. et gloriam ipsorum in gentem eorum eternam fecit. **cxvii**. **F**ortis in bello iherusalem successor moysi in prophetis. qui fuit magnus secundum nomen suum. maximus in salute electorum dei. expugnare insurgentes hostes. ut consequeretur hereditatem israel.

Quā glām adeptus ē in tollendo manū suas.
 et iactando contra ciuitates romphas. Quis
 ante illū sic restitit. Nam hostes ipse do-
 minū p̄duxit. Aut n̄ in iracundia et impe-
 ditus ē sol. et una dies facta ē quasi duo.
 Inuocauit atassimū potentē in oppugnan-
 do inimicos undiq. et audiuit illū magnū
 et sc̄s d̄s. in saxis grandinis uirtutis ualde
 fortis. et impetū fecit contra gentē hostilē.
 et in descensu p̄didit contrarios. ut cognos-
 cant gentes potentia et quia contra d̄m
 pugnare n̄ ē facile. Et secutū ē a tergo po-
 tentes. et in dieb. moysi misericordiam fecit ipse
 et caleph fil. ieffone. stare contra hostē. et
 phibere gentē a peccatis. et p̄fringere murū
 malitiae. Et ipsi duo constituti a piculo libe-
 rati sunt. a numero sexcentoz milium peditū.
 inducere illos in hereditatē in terra que ma-
 nat lacte et melle. Et dedit domū ipsi caleph
 fortitudinē. et usq. in senectutē p̄mansit
 illi uirtus. ut ascenderet in excelsū terre lo-
 cū. et sem̄ ipsius hereditatē optinuit. Et u-
 derunt om̄s filij isrl̄ quia bonū ē obsequi sc̄o
 deo. et iudices singuli suo nomine quoz n̄
 ē corruptū cor. qui n̄ auersi sunt a d̄no.
 ut sit memoria illoz in benedictione. et os
 sa eoz pullulent de loco suo. et nom̄ eoz
 p̄manet in eternū. p̄manens ad filios illoz.
 sc̄oz uroz glā. **cxviii.** **O**ilectus a deo
 suo samuel p̄beta d̄ni renouauit impium.
 et unxit p̄ncipes in gente sua. In lege d̄ni
 iudicauit ēgregationē. et uidit d̄ns iacob.
 et in fide sua p̄bat ē p̄beta. Et cognitū ē in u-
 bis suis fidelib. quia uidit d̄m lucis. et inuocauit
 d̄m omnipotentē impugnando hostes cir-
 cumstantes undiq. in oblatione uiri inuo-
 lati. Et in tonitruo ē celo d̄ns. in sonitu mag-
 no audita fecit uocē suā. et contriuit p̄ncipē
 tyrior. et om̄s duces philistim. Et ante tē-
 pus finis uite sue et seculi. testimonium

p̄buit in c̄spectu d̄ni et xp̄i. pecunias et usq.
 ad calciamenta ab om̄i carne n̄ accepit. et
 n̄ accusauit illū homo. Et p̄ hoc dormiuit
 et notum fecit regi et ostendit illi finē ui-
 te sue. et exaltauit uocē eius de terra in p̄-
 phetia. delere impietate gentis. **cxix.** **P**ost
 hoc surrexit nathan p̄beta in dieb. dauid.
 et quasi adeps sepatatus ē a carne. **cxix.**

Sic dauid a filijs isrl̄ cū leonib. lusit quasi
 cum agnis. et in urbis similiter fecit sicut
 cum agnis ouū. In uuentute sua nūquid
 n̄ occidit gygantē. et abstulit obprobrium
 de gente. In tollendo manū in saxo funde
 deiecit exultationē golye. ubi inuocauit
 d̄m omnipotentē. et dedit in dextera eius
 tolerare hominē fortē in bello. et exaltare
 cornu gentis sue. Sic in decem milib. gl̄ifica-
 uit eum. et laudauit eū in benedictionib. do-
 mini in offerendo illi coronā gl̄e. Contuit
 enī inimicos undiq. et extirpauit philisti-
 im contrarios usq. in hodiernū diē. contuit
 cornu ipsoz usq. in eternū in om̄i ope. Dedit
 confessionē sc̄o excelsio in uerbo gl̄e. de om̄i
 corde suo laudauit d̄m. et dilecto d̄m q̄
 fecit illū. et dedit illi contra inimicos po-
 tentia. Et stare fecit cantores cont̄ altare.
 et in sono eoz dulces fecit modos. Et dedit
 in celebrationib. dec̄. et ornauit tempora
 usq. ad consumationē uite. ut laudarent
 nomen sc̄m domini. et amplificarent ma-
 ne d̄i sc̄itatem. Xp̄e purgauit peccata ipsius.
 et exaltauit in eternum cornu eius. et dedit
 illi testamentū regi et sedem gl̄e in isrl̄.
 Post ipsum surrexit fil. sensat. et p̄p̄t illū
 deiecit omnē potentia inimicoz. **cxxi.**
Salemon impauit in dieb. pacis. cui sub-
 iecit d̄s om̄s hostes ut conderet domū in
 nomine suo. et pararet sc̄itatem in sepien-
 tiā. quē admodū eruditū ē in uuentute su-
 a. et impletū ē quasi flumen sapientia. et

terram rexit anima sua. Et replesti in comparationibus enigmata. ad insulas longe diuulgatum est nomen tuum. et dilectus es in pace tua. In cantilenis et puerbis et comparationibus et interpretationibus mirae sunt terre. et in nomine domini cui est cognomen deus israhel. Collegisti quasi aurum calcem aurum. et ut plumbum complesti argentum. et inclinasti femora tua mulieribus. Potestatem habuisti in tuo corpore. dediti mactam unguis tua. et profanasti semen tuum. inducere iracundiam ad liberos tuos. et in ceteris stulticiam tuam. ut faceres impium bipitium. et ex effrenis impetare impium durum. Dominus autem non derelinquet misericordiam suam. et non corrumpet neque delebit opera sua. neque proderit ab stirpe nepotes electi sui. et semen eius quod diligit dominum non corrumpet. Dedit autem reliquum iacob et dauid de ipsa stirpe. et sine habuit salem non ex patribus suis. et reliquit post se de semine suo gentem stulticiam. **xxxvii.** Et inuicem prudentia roboam. qui auertit gentem consilio suo. **xxxviii.** Et iheroboam filium nabath qui peccare fecit israhel. et dedit effraim uiam peccandi. et plurima redundauerunt peccata ipsorum. Valde auerterunt illos a terra sua. et quesierunt omnes nequicias usque dum pueniret ad illos defensio. et ab omnibus peccatis liberauit eos. **xxxix.** Et surrexit helias propheta quasi ignis. et uerbum ipsius quasi facula ardebat. Qui induxit in illos famem. et imitantes illum inuidia sua pauci facti sunt. non poterant enim sustinere precepta domini. Verbo domini contumit celum. et deiecit ad se ignem terre. Sic amplificatus est helias in mirabilibus suis. Et quis potest similitudinem gloriam tibi. Qui sustulisti mortuum ab inferis. de sorte mortalium in uerbo domini dei. Qui deiecit reges ad principem. et confregisti facile potentiam ipsorum. et gloriosos de lecto suo. Qui

audis in syna iudicium. et in choreb iudicia defensionis. Qui unguis reges ad penitentiam. et prophetas facis successores post te. Qui receptus es in turbine ignis. in curru equorum igneorum. Qui inscriptus es in iudicijs temporum lenire iracundiam domini. conciliare cor patris ad filium. et restituere thronum iacob. Beati sunt qui te uiderunt. et in amicitia tua decorati sunt. Nam nos uita uiuimus tantum. post mortem autem non erit tale nomen nostrum. Helias qui in turbine tectus est. **xxxv.** Et in helisco completus est spiritus eius. in diebus suis non primum principem. et in potentia nemo uicit illum nec superauit illum uerbum aliquod. et mortuum prophetauit corpus eius. In uita sua fecit monstra. et in morte mirabilia operatus est. In omnibus istis non penituit populus. et non recesserunt a peccatis suis. usque dum abiecti sunt de terra sua. et dispersi sunt in omnem terram. et relicta est gens pro pauca. et princeps in domo dauid. Quidam ipsorum fecerunt quod placeret deo. alij autem multa commiserunt peccata. **xxxvi.** Ezechias munuit ciuitatem suam. et induxit in medium ipsi aquam. et fodit ferro rupem. et edificauit ad aquam puteum. In diebus ipsi ascendit sennacherib. et misit rapsacen. et sustulit manum suam contra illos. et exultit manum suam in syon. et superbus factus est potentia sua. Tunc mota sunt corda et manus ipsorum. et doluerunt quasi parturientes mulieres. Et inuocauerunt dominum misericordem. expandentes manus extulerunt ad celum. et scis dominus deus audiuit cito uocem ipsorum. Non est commemoratus peccatorum illorum. neque dedit illos inimicis suis. Sed purgauit illos in manu ysaya sancti prophete. Subiecit castra assyriorum. et contriuit illos angelus dei. Nam fecit ezechias quod placuit deo. et fortiter iuit in uia dauid patris sui. quam mandauit illi ysayas propheta. magnus et fidelis in conspectu dei. In diebus ipsi retro redi

uit sol. et addidit regi uitā. Spū magno
uidit ultima. et consolatus ē lugentes syon
usq; in sempiternum. ostendit futura et ab-
scōndita anteqm̄ euenirent. **c. xxxvii.**

In compositione odoris **Memoria Josie:**
facta opus pigmentary. In omni ore quasi
mel indulcabit eius memoria. et ut musica
in cinuuo uini. In pncipio ipse ē direct⁹ diuinit⁹
in penitētia gentis. et cult⁹ abhominatio
nes impietatis. & gubernauit ad dnm̄ cor-
ipsi⁹. et in dieb; peccatorū corroborauit pie-
tate. **xxxviii.** **P**reter dauid et eze-
chia ⁊ iosiam. om̄s peccatū cōmiserunt.
Nam reliquerunt legē potentes reges iude.
et contempserunt amorē dī. Dederunt enī
regnū suū alijs. et glām suā alienigenē genti.
Incenderunt electā scītatis ciuitatē. **xxxix.**

Et desertas fecerunt uias ipsi⁹ in manu
iberemis. Nam male tractauerunt illū
qui a uentre matris consecrat⁹ ē ppheta.
euertere et enuere et p̄dere. et iterū edificare
et renouare. **cxl.** **E**zechiel qui uidit
conspēctū gl̄e. quā ostendit illi in curru che-
rubin. Nam cōmemoratus ē inimicorū in
ymbri. benefacere illis qui ostenderunt rec-
tas uias. & duodecim pphetarū ossa pullu-
lent de loco suo. Nam corroborauerunt ia-
cob. et redimerunt se in fide uirtutis. Quo-
modo amplificem⁹ zōrobabel. Nam et ipse
quasi signū in dextera israel manu. et iehesum
iosedech. qui in dieb; suis edificauerūt domū.
et exaltauerunt templū sc̄m̄ dño. paratū
in glām sempiternā. Eneemia in memori-
a. multa temporis. qui erexit nobis muros
euerfos. & stare fecit portas et seras. q̄ere-
xit domos nr̄as. Nemo natus ē in terra
qualis enoch. nā et ipse receptus ē a terra.
Et ioseph qui natus ē homo pnceps fr̄um.
firmantū gentis. rector fratrū. stabilim̄
tum poplī. et ossa ipsi⁹ uisitata s̄c̄. et post

mortē pphetauerunt. Seth et sem. apud ho-
mines glām adepti sunt. et sup omnē ani-
mā in originē adam. **cxli.** **S**ymon
onye filius sacerdos magn⁹. qui in uitā sua
suffulsiit domū. et in dieb; suis corroborauit
templū. Templi etiā altitudo ab ipso funda-
ta ē. duplex edificatio. et excelsi parietes tem-
pli. In dieb; ipsi⁹ emanauerūt putei aquarū.
et quasi mare adimpleti sunt sup modū.
Qui curauit gentē suā. et liberauit illā a per-
niciē. qui p̄ualuit amplificare ciuitatē. Qui ad-
eptus ē glām in cōsolationē gentis. et in-
gressum dom⁹ et actū amplificat⁹ ē. Quasi
stella matutina in medio nebule. et quasi lu-
na plena in dieb; suis lucet. et quasi sol re-
fulgens. sic ille effulsiit in templo dī. Quasi
arcus resurgens inter nebulas gl̄e. et quasi
flos rosarū in dieb; uernis. Quasi lilia que
sunt in transitu aque. et quasi thūs redo-
lens in dieb; estatis. Quasi ignis effulgens
et thūs ardens in igne. quasi uas auri so-
lidū ornātū omni lapide p̄cioso. Quasi oli-
ua pullulans & cypress⁹ in altitudine se tol-
lens. in accipiendo ipsū stolam gl̄e. et uesti-
ri cū consummationē uirtutis. In ascensu
altaris sc̄i glām dedit scītatis amictū. in ac-
cipiendo autē partes de manu sacerdotum.
et ipse stans iuxta aram. circa illū corona
fr̄um. quasi plantatio cedri in monte lyba-
no. sic circa illū steterunt. quasi rami pal-
mē. & om̄s filij aaron in glā sua. Oblatio
autē dñi in manib; ipsorū coram om̄i syna-
goga isrl. et consummationē surgens in
arā. amplificare oblationē excelsi regis. For-
rexit manū suā in libationē et libauit de
sanguine uue. effudit in fundamento alta-
ris odorē diuinū excelsi principi. Tunc excla-
mauerunt filij aaron. in tubis p̄ductibus
sonauerunt. et audita fecerunt magnam
uocē in memoriā coram deo. Tunc om̄s po-

pulus simul pperauerunt et ceciderunt in
 facie sup terra. adorare dnm suu et dare p
 ces omnipotenti deo excelsio. Et amplifica
 uerunt psallentes in uocibz suis. & in mag
 na domo auctus e sonus suauitatis plen.
 & rogauit popls dnm excelsu in prece usq;
 dum pfectus e honor dmi. et mu n suu pfe
 cerunt. Tunc descendens exultit manus
 suas in omne congregatione filioz isrl.
 dare glam deo a labys suis. & in nomine
 ipse glari. Et iterauit oratione sua uolens
 ostendere uirtute di. et plus orauit dnm
 omniu qui magna fecit in omi terra. q
 auxit dies nros a uentre matris nre. et
 fecit nobcum scdm sua misericordiam. Hec
 nobis iocunditate cordis. et fieri pace in dieb
 nris misit pdies sempitnios. credere isrl
 nobcum ee misericordiam di. ut liberet eos
 in diebus suis. Duas gentes odit anima
 mea. tertia aute n e gens qua oderi. Qui
 sedent in monte seyr. et philistim. & stult
 us popls qui habitat in sicimis. Doctri
 nam sapientie et discipline scripsit in codice
 isto ihesu filie syrach. iherosolimita. q renoua
 uit sapientia de corde suo. Beatus qui in istu
 uersatur bonis. qui ponit illa in corde suo.
 sapiens erit semp. Si eni hec fecerit ad omnia
 ualebit. quia lux di uestigiu eius e. **xlvi.**

Confitebor **Oratio Ihesu filij Syrach.**
 tibi dnt rex. et collaudabo te dnm saluatore
 meu. Confitebor nomini tuo. qm adiutor
 et pceptor factus es m. et liberaisti corpus
 meu a pditione. a laqueo lingue inique.
 et a labys opantiu mendaciu. Et in cipe
 ctu assistantu factus es m adiutor. et libe
 rasti me scdm multitudinē mē nomini
 tui. a rugientibz pparatis ad escam. de ma
 nibz querentiu anima mea. et de portis
 tribulationu que circumdederit me. A ps
 suta flamme inique que circumdedit me.

et in medio ignis n sum estuatus. De altitu
 dine uentris inferi. et a lingua conquinata
 et uerbo mendacij. A rege iniquo. et lingua
 iniusta. Laudabit usq; ad morte anima mea
 dnm. et uita mea appropinquans erat in in
 ferno deorsum. Circumdederunt me undiq;
 et n erat qui adiuuaret. Respicens etiam
 ad adiutoriu hominu. et n erat. Memora
 tus sum misericordie tue dne. et cooperationis
 que a selo est. qm eruis sustinentes te. et
 liberas eos de manibz gentiu. Exaltasti sup
 terra habitatio ne mea. et p morte deflu
 enti deprecatus su. Inuocaui dnm patrem
 dmi mei. ut n derelinquat me in die tribu
 lationis mee. et in tempore supboz sine
 adiutorio. Laudabo nom tuu assidue. et col
 laudabo illud in confessione. et exaudita est
 oratio mea. Libasti me de pditione. et eri
 puisti me de tempore iniquo. p ptea confite
 bor et laude dica tibi. et benedica nom dmi
 cum adhuc uiuor sum. Priqua oberarem
 quesiuu sapientia palam in oratione mea.
 ante temp postulaba pulla et usq; in nouis
 simis inquirā eam. et florebit tanquam
 precox uua. Letatu e cor meu in ea. am
 bulauit pes meus iter rectu. A uuentute
 mea inuestigaba ea. inclinaui modice aure
 mea et excepi illa. Multa inueni in me ip
 so sapientia. et multum pfecti in ea. Danti
 m sapientia. dabo glam. Consiliatus sum
 enim ut facere illa. zelatus sum bonu et n
 confundar. Colluctata e anima mea in illa.
 et in faciendo ea confirmat sum. Manus
 meas extendi in altum. et in insipientia eius
 luxit anima mea. Direxi ad illam. et in ag
 nitione inueni ea. Possedi cum ipsis cor ab
 inicio. ppter hoc non derelinquar. Venter
 ms conturbat est querendo illa. ppterea
 possidebo bona possessione. Dedit eni m
 dnt lingua mercede mea. et in ipsa laudabo

eum. Appropriare ad me iudochi. & congregare uos in domo discipline. Quid adhuc retardatis. et quid dicitis in his. Anime uere sitiant uebementer. Apui os meum et loquutus sum. Comparate uob sine argento. & collum uerum subicite iugo. ut suscipiat anima uera disciplina. In proximo est enim inuenire eam. Videat oculis ueris quia modicum laboraui. & inueni in multa requie. Assumite disciplinam in multo numero argenti. et copiosum aurum possidete in ea. Letetur anima uera in misericordia eius. et non confundemini in laude ipsius. Opamini opus uerum ante tempus. et dabit uobis mercedem ueram in tempore suo. **cxliii.**
Et inclinavit **Oratio Salemonis regis israhel.**
Salemon genua sua in conspectu totius ecclesie israhel. et apuit manus suas ad celum et dixit. Domine deus israhel non est tibi similis deus in celo sursum neque in terra deorsum. qui custodis testamentum tuum et misericordiam pueris tuis. cunctis in conspectu tuo in toto corde. seruans puero tuo dauid que loquutus est illi. et loquitur es in ore tuo. et in manu tua implesti. quasi dies iste. Et nunc domine deus israhel custodi puero tuo dauid patri meo que loquutus est illi dicens. non deest tibi uir a facie mea sedens in throno israhel. ueruntamen si custodierit filij tui legem meam ut in preceptis meis ambulent. sic ambulauerunt in conspectu meo fideles. Et nunc domine deus israhel creditum est uerbum quod loquutus est puero tuo dauid. quoniam si uere habitabit deus cum hominibus in terra. si celum celum non sufficiant ei. quanto magis domus hec quam edificauimus. Sed respice adoronem pueri tui. et precationem deus. ut exaudias domine placationem orationis. quam puer tuus orat coram te hoc die. ut sint oculi tui super domum hanc die ac nocte. in locum quem dixisti inuocari nomen tuum. et exaudias orationem quam puer tuus orat in hoc loco. et exaudias precationem pueri

tui et populi tui israhel. si orauerit in loco isto. et exaudies in loco habitationis de celo. et exaudias et propitius sis. si peccauerit uir in te.
Explicit liber & ihesu filij Syrach.
Incipit prologus beati Iheronimi presbiteri in libro Job.

608 p singulos
scripturę diuine libris
aduersarioꝝ respon
dere maledictis. qui
interpretatione meam
reprehensione septua

ginta interpretum criminantur. quasi non et apud grecos. aquila. symmachus & theodotion. uel uerbum est uerbo uel sensum est sensu. uel ex utroque commixtum et medie temporum generum translationis expresserunt. & omnia ueteris instrumenta uolumina. origenes. obelis asterisque distinxerunt. quos uel additos uel de theodotione sumptos. translationis antiquę inserunt. probans defuisse quod additum est. Discant ergo obtractatores mei recipere in toto. quod in partibus susceperunt. aut interpretacionem meam cum asterisque suis radere. Neque enim fieri potest. ut quos plura intermisisse susceperunt. non eisdem etiam in quibusdam errasse fateantur. precipue in iob. cui si ea que sub asterisque addita sunt subtraxeris. pars maxima detuncabitur. Et hoc duntaxat apud grecos. Ceterum apud latinos. ante eam translationem quam sub asterisque et obelis nuper edidimus. septingenti ferme aut octingenti uersus defuerunt. ut decurtatus et laceratus corrosusque liber. fedicitate sua publice legentibus prebeat. Hec autem translatio nullum de ueteribus sequetur interpretem. sed ex ipso hebraico arabicoque sermone. & interduum syro. non uerba non sensus. nunc simul utrumque resonabit. Obliquus enim etiam apud hebreos totus liber fertur et lubricus. & quod greci rethores uocant. ^{secundum inuenos. & figuratis} **cxliii.** **ad ac menoc. diu qd**